SPRAWOZDANIE

DYREKCYI

C. K. WYŻSZEGO GIMNAZYUM

W WADOWICACH

za rok szkolny

1887.

NAKŁADEM FUNDUSZU NAUKOWEGO.

I. Związkowa Drukarnia we Lwowie.

1887.

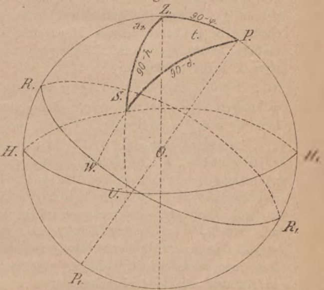
Treść:

1. Jaką linię zakreśli cień punktu stałego n. p. wierzchołek pionu oświetlonego światłem słońca w ciągu dnia na płaszczyźnie poziomej? przez prof. Walentego Majkowskiego.
2. Statystyka Zakładu, przez zastępcę Dyrektora.

Jaką linię zakreśli cień punktu stałego np. wierzchołek pionu oświetlonego światłem słońca w ciągu dnia na płaszczyźnie poziomej?

Przy sposobności oznaczenia linii południowej do kompasu słonecznego zapomocą pamiarów długości cieni pręta pionowego w ciągu dnia, zauważyłem, że linie opisane przez koniec cienia są liniami krzywymi, zmieniającymi się nietylko z wysokością pionu ale i z porą dnia oraz roku. Linie te powtórzyły się tożsamo na kompasie słonecznym, który polegał na tem, iż zwierciadło poziome odbijające w stałem miejscu na oknie promienie słoneczne, rzucało wiązkę promieni na sufit poziomy, na którym prócz linii południkowej astronomicznej i kilkunastu linij co 3 minuty poprowadzonych, także linie średniego czasu południowego stosownie do zrównania czasu nakreślone były; otóż linie zakreślone przez te promienie na suficie w ciągu dnia, były w półroczu letnim przegięte ku południowi, zaś w półroczu zimowem zwrócone były stroną wklęsłą ku północy.

Fig 1.

Linie te zdały mi się wprawdzie podobnemi do hiperboli, ale chciałem przez ogólne rozwiązanie analityczne tego zadania, o kształcie tych linij stanowczo się przekonać.

Biorąc do pomocy Fig. 1. w której S przedstawiać może słońce przy zboczeniu $\delta = WS$ od rownika RWR_1, $h = SU$ wysokość nad poziomem HUH_1; $a_z = HU$ poziomołuk między południkiem $PZHP_1$ przechodzącym przez zenit miejsca O o szerokości geograficznej $\varphi = RZ$, a połem wierzchołkowem ZSU przechodzącem przez słońce, zaś $t = RW$ przedstawia kąt godzinowy: możemy z trójkąta SZP, w którym bok $SP = 90 - \delta$, $ZP = 90 - \varphi$ i $SZ = 90 - h$, otrzymać następujące zrównania:

1) . $\sin(90 - \delta) : \sin(90 - h) = \sin(180 - a_z) : \sin t$ czyli

1a) . . . . $\sin a_z = \dfrac{\cos\delta . \sin t}{\cos h}$. Dalej

2) . . . $\cos(90 - h) = \cos(90 - \varphi)\cos(90 - \delta) +$
$+ \sin(90 - \varphi)\sin(90 - \delta)\cos t$ lub

2a) . . . . $\sin h = \sin\delta\sin\varphi + \cos\delta\cos\varphi\cos t$.

Jeżeli następnie we Fig. 2. punkt O na płaszczyźnie poziomej, miejsce podstawy pionu o wysokości l obierzmy za początek współrzędnych prostokątnych, których oś odcinków X przypada wzdłuż linii południkowej OX a kierunek ku północy przyjmiemy za dodatni, zaś oś rzędnych Y prostopadła do poprzedniej, ciągnąć się będzie w kierunku wschodu OE_1 i zachodu OE, to koniec cienia M wierzchołka pionu przy poziomołuku słońca $a_z = MOX$ będzie mieć położenie dające się wyrazić przez zrównanie:

3) . . $x = l\cot g\, h . \cos a_z$ i 4) $y = l \cot g\, h . \sin a_z$

w których x i y oznaczają współrzędne prostokątne liczone równolegle do osi X a względnie Y i z odpowiednymi znakami.

Łącząc te zrównania 3) i 4) ze zrównaniami 1a) i 2a) i rugując z nich a_z, h i t otrzymać można pożądane zrównanie linii nakreślonej przez cień wierzchołka pionu. Ponieważ jednak sposób łączenia tych zrównań bardzo wielki wywarł wpływ na szybkość otrzymania ostatecznego zrównania i może dać powód przy mniejszej ogledności do otrzymania zrównania daleko wyższego stopnia, aniżeli konieczność czyli natura krzywości samej linii tego bezwzględnie wymaga, więc może kogo zainteresuje, że zestawię trzy użyte kombinacye.

a) Rugując a, z 1*a*) i 3) otrzyma się zrównanie

5) . . $\sin^2 h\,(x^2 + l^2) = l^2\,(\sin^2\delta + \cos^2\delta\cos^2 t)$

rugując zaś a, z 1*a*) i 4) otrzymamy

6) . . . . $y \sin h = l \cos\delta \sin t$

Rugując następnie z 2*a*) i 6) h otrzymamy

$$7)\quad \cos t = \frac{-y^2\sin\delta\sin\varphi\cos\varphi + l\sqrt{l^2\cos^2\delta + y^2\cos(\delta+\varphi)\cos(\delta-\varphi)}}{(y^2\cos^2\varphi + l^2)\cos\delta}$$

Rugując dalej z 2*a*) i 7) t otrzymamy

$$8)\quad \sin h = \frac{l^2\sin\delta\sin\varphi + \cos\varphi\, l\sqrt{l^2\cos^2\delta + y^2\cos(\delta+\varphi)\cos(\delta-\varphi)}}{y^2\cos^2\varphi + l^2}$$

Rugując nakoniec z 5) t i h zapomocą 7) i 8) otrzymamy

$$9)\quad y^4\sin^4\delta\cos^2\varphi + y^2 l^2\{2\sin^2\delta\cos^2\varphi + \sin^2\varphi\cos(\delta+\varphi)\cos(\delta-\varphi)\}$$
$$-y^2x^2\cos^2\varphi\cos(\delta+\varphi)\cos(\delta-\varphi) - x^2l^2\{\cos^2\delta\cos^2\varphi + \sin^2\delta\sin^2\varphi\}$$
$$+ l^4\{\sin^2\delta\cos^2\varphi + \cos^2\delta\sin^2\varphi\} = \pm$$
$$2\,(x^2+y^2+l^2)\, l\sin\delta\sin\varphi\cos\varphi\,.\sqrt{l^2\cos^2\delta + y^2\cos(\delta+\varphi)\cos(\delta-\varphi)}$$

czyli po uwolnieniu od pierwiastka i uproszczeniu.

$$9a)\quad y^8\sin^4\delta\cos^4\varphi - 2y^6x^2\sin^2\delta\cos^4\varphi\cos(\delta+\varphi)\cos(\delta-\varphi)$$
$$+ y^4x^4\cos^4\varphi\cos^2(\delta+\varphi)\cos^2(\delta-\varphi) +$$
$$+ 2y^6l^2\sin^2\delta\cos^2\varphi\{2\sin^2\delta\cos^2\varphi - \sin^2\varphi\cos(\delta+\varphi)\cos(\delta-\varphi)\}$$
$$- 2y^4x^2l^2\cos^2\varphi\{2\sin^2\delta\cos(\delta+\varphi)\cos(\delta-\varphi) + (\sin^2\delta\cos^2\delta + \sin^2\varphi\cos^2\varphi)\cos^2\varphi\}$$
$$+ y^4l^4\{\sin^4\delta + 4\sin^2\delta\cos^2\varphi\sin(\delta+\varphi)\sin(\delta-\varphi)$$
$$+ \cos^4\varphi\sin^2(\delta+\varphi)\sin^2(\delta-\varphi)\}$$
$$+ 2y^2x^4l^2\cos^2\varphi\cos^2(\delta+\varphi)\cos^2(\delta-\varphi)$$
$$- 2y^2x^2l^4\{3\sin^2\delta\cos^2\delta\cos^2\varphi + 2\sin^2\varphi\cos^4\varphi$$
$$- \sin^4\delta\sin^2\varphi\} + x^4l^4\cos^2(\delta+\varphi)\cos^2(\delta-\varphi)$$
$$+ 2y^2l^6\sin(\delta+\varphi)\sin(\varphi-\delta)\{2\sin^2\delta\cos^2\varphi - \sin^2\varphi\cos(\delta+\varphi)\cos(\delta-\varphi)\}$$
$$- 2x^2l^6\{\sin^2\delta\cos^2\delta + \sin^2\varphi\cos^2\varphi\} + l^8\sin^2(\delta+\varphi)\sin^2(\delta-\varphi) = 0.$$

Zrównanie to 9*a*) 8^{go} stopnia co do y, jakkolwiek mogłoby się dać rozłożyć na czynniki niższego stopnia, ale próby te zajęłyby wiele czasu, więc spróbowałem natomiast innej kombinacyi przy rugowaniu ilości a, h i t.

b) Rugując mianowicie ze zrównań 3) i 4) a, otrzymamy:

$$10)\ .\ .\ .\ .\ .\ .\ .\ \sin h = \frac{\pm l}{\sqrt{x^2+y^2+l^2}}$$

a ze zrównania 5) i 6) znów h, otrzymamy:

$$11)\ .\ .\ .\ .\ .\ .\ \sin t = \frac{\pm y}{\cos\delta\sqrt{x^2+y^2+l^2}}.$$

Rugując następnie z 2a) h i t przy pomocy zrównań 10) i 11) otrzymamy zrównanie:

$$12)\quad x^4 \cos^2(\delta + \varphi)\cos^2(\delta - \varphi) - 2x^2y^2 \sin^2\delta \cos(\delta + \varphi)\cos(\delta - \varphi)$$
$$- 2x^2l^2\{\sin^2\delta \cos^2\delta + \sin^2\varphi \cos^2\varphi\}$$
$$+ y^4 \sin^4\delta + 2y^2l^2 \sin^2\delta \sin(\delta + \varphi)\sin(\delta - \varphi)$$
$$+ l^4 \sin^2(\delta + \varphi)\sin^2(\delta - \varphi) = 0.$$

Zrównanie to jest tak co do X jak i Y stopnia 4go, jest już daleko prostszém od zrównania 9a). Gdybyśmy zrównanie 9a) podzielili przez zrównanie 12) po uporządkowaniu tegoż według potęg malejących ilości y podobnie jak jest zrówn. 9a), tobyśmy otrzymali na iloraz $y^4 \cos^4\varphi + 2y^2l^2\cos^2\varphi + l^4$, czyli $(y^2 \cos^2\varphi + l^2)^2$. Czynnik ten nie mógł być jednak bez znajomości zrównania 12) jak tylko sposobem próbnym znaleziony, ażeby można zrównanie 9a) przez niego uprościć, a przecież jest w niém zbyteczny, gdyż sam porównany ze 0em $(y^2 \cos^2\varphi + l^2)^2 = 0$, daje na y wartości tylko urojone z wyjątkiem dla $l = 0$.

c) Jeżeli zaś ze zrównań 2a) i 5) wyrugujemy h otrzymamy:

$$13)\quad . \; . \quad \cos t = \frac{\sin\delta \sin\varphi \cos\varphi\,(x^2 + l^2) \mp \sin\delta\, x\, l}{(l^2 \sin^2\varphi - x^2 \cos^2\varphi)\cos\delta}$$

a jeżeli dalej ze zrównań 2a) i 12) wyrugujemy t, to otrzymamy:

$$14)\quad . \; . \; . \; . \; . \; . \quad \sin h = \frac{l \sin\delta}{l \sin\varphi + x \cos\varphi}$$

Następnie, jeżeli wartości na sin h otrzymane w równaniach 10) i 14) ze sobą porównamy, to otrzymamy zrównanie najniższego stopnia:

$$15)\quad . \; . \quad x^2 \cos(\delta + \varphi)\cos(\delta - \varphi) - y^2 \sin^2\delta \mp xl \sin 2\varphi$$
$$- l^2 \sin(\delta + \varphi)\sin(\delta - \varphi) = 0.$$

W zrównaniu tem znak — przy pierwszéj potędze x bierze się, mając wzgląd na zrównanie 14), przy dodatnim kierunku odcinka x tj. gdy się u nas liczy od podstawy pionu ku północy, zaś znak $+$, jeżeli się liczy ku równikowi. Gdybyśmy zrównanie 12) podzielili przez zrówn. 15) tobyśmy otrzymali zupełnie takież samo zrównanie jak 15) z tą tylko różnicą, że znak przy pierwszej potędze odcinka x będzie przeciwny, zresztą we wszystkich innych częściach z niem identyczne. Jeżeli w zrównaniu 15) zrobimy następujące podstawienie:

α16) . . . . . $x = x_1 \pm \frac{l \sin 2 \varphi}{2 \cos (\delta + \varphi) \cos (\delta - \varphi)}$

to otrzymamy po uproszczeniu:

16) . $\frac{x_1^2}{\frac{l^2 \sin^2 \delta \cos^2 \delta}{\cos^2 (\delta + \varphi) \cos^2 (\delta - \varphi)}} - \frac{y^2}{\frac{l^2 \sin^2 \delta \cos^2 \delta}{\sin^2 \delta \cos (\delta + \varphi) \cos (\delta - \varphi)}} = 1$

które po podstawieniu:

β16a) . . . . . $\frac{l \sin \delta \cos \delta}{\cos (\delta + \varphi) \cos (\delta - \varphi)} = a$ i

γ16a) . . . . $\frac{l \sin \delta \cos \delta}{\sin \delta \sqrt{\cos (\delta + \varphi) \cos (\delta - \varphi)}} = b$

przechodzi w

16a) . . . . $\frac{x_1^2}{a^2} - \frac{y^2}{b^2} = 1.$

Zrównanie to przedstawia najprostsze zrównanie środkowe hiperboli, jak długo b^2 samo jest ilością dodatnią, a elipsę, jeżeli wartość na b^2 wypadnie ujemną. Zatem jak długo na północnéj półkuli kąt $(\delta + \varphi)^0$ ma wartość mniejszą od 90°, tj. dla wszystkich miejsc powierzchni ziemi pomiędzy równikiem a kołami biegunowymi, będą w ciągu całego roku opisywane przez cień linie tylko hiperboliczne, zaś dla miejsc między kołami biegunowymi a biegunem mogącymi mieć na $(\varphi + \delta)$ nietylko mniejsze wartości od 90° ale przez pewien czas roku także większe wartości od 90°, mogą naprzemian być linie utworzone to hiperboliczne, to znów przy większej wysokości słońca linie eliptyczne, a na samym biegunie linia kołowa.

Jeżeli wartość na $(\delta + \varphi)$ wypada równą 90°, to zrównania 15) nie można za pomocą podstawienia α16) przerabiać na 16), ale wtenczas tj. dla $(\delta + \varphi) = 90°$ można podstawić:

δ17a) . . . $x = x^1 - \frac{l \cos 2 \delta}{\sin 2 \delta}$, a otrzymamy zrównanie:

17) . . . . $y^2 = - x^1 . l \cot g \, \delta.$

Zrównanie to przedstawia zrównanie wierzchołka paraboli, gdzie x^1 bierze się ze znakiem — na północnéj półkuli, gdyż od wierzchołka ku równikowi wypada zawsze liczyć odcinek x^1 według poprzedniego założenia ze znakiem —, zwróconą jest zatem parabola stroną wypukłą czyli wierzchołkiem na północnéj półkuli ku północnemu biegunowi, a na południowéj półkuli ku południowemu biegunowi, stroną zaś wklęsłą zwraca się na obu półkulach ku równikowi astronomicznemu.

Rozumie się z powyższego wyprowadzenia, że linie powyższe zupełnie ściśle takby zostały nakreślone przez światło słoneczne w ciągu dnia, gdyby zboczenie słońca przez cały dzień było ilością stałą, co w zupełności nie jest, a następnie gdyby refrakcya promieni z wysokością słońca nie zmieniała się, co także w zupełności nie ma miejsca. Ponieważ jednak zmiany te dzienne tak w zboczeniu słońca jak i w załamaniu promieni słonecznych w atmosferze z wysokością tegoż nad poziom są stosunkowo małe w porównaniu do kątów δ i φ, więc też i linie powyższe, teoretycznie obliczone, będą od rzeczywistych bardzo nieznacznie się różnić. Najwięcej, chociaż nie zbyt znacznie, dozna zmian parabola, stanowiąca przejście z elipsy do hyperboli i koło, zmieniające nieznacznie swój promień, wskutek zmian w zboczeniu słońca i przechodzące wskutek tego w linią spiralną o bardzo zbliżonych do siebie pierścieniach.

Fig. 2 służy dla objaśnienia powyższego zjawiska przy szerokości geograficznéj 50° i zboczeniu $\delta = +$ i $- 23° 28'$, daléj $\delta = +$ i $- 11° 28'$ oraz $\delta = 0$.

Punkt 0 przedstawia dla wszystkich pięciu linij miejsce pionu, którego wysokość we figurze przyjęto 1 *dm.* Linia $C_1\ CC_2$ przedstawia ramię hiperboli nakreślone przez wierzchołek tegoż pionu przy zboczeniu $\delta = + 23° 28'$ z ogniskami w B i B_1 i osią $2b$ przypadającą na osi y w linii $C'\ C''\ C'''$. Z punktu 0 są zarazem nakreślone dla 5^{cia} linij, kąty od godziny do godziny w poziomie przebieżone, zacząwszy od godziny 12^{téj} na linii południkowéj przed i po południu, ażeby można z grubsza poznać zmiany w kątach co godzinę przebieżonych tak w ciągu tego samego dnia, jak też dla tych samych godzin ale przy różnem zboczeniu słońca, do czego posłużyć może na końcu podana tablica poziomołuków godzinowych. Tak np. przy szerokości geograficznej Wadowic otrzymałem poziomołuk dla pięciu minut czasu o godzinie 12^{téj} przy zboczeniu:

$\delta = + 23° - 27' - 28''$, $a_5 = 2° - 34' - 32''$
$\delta = 0$ $\qquad a_5 = 1° - 38' - 4''$
$\delta = - 23° - 27' - 28''$, $a_5 = 1° - 11' - 49''$

Dla zboczenia $\delta = - 23° 28'$ odpowiada linia przez wierzchołek pionu nakreślona $C_3\ C_4\ C_5$, która jest zupełnie przystającą do linii $C_1\ C\ C_2$ z tymi samymi liczebnymi wartościami na a i b, jak to ze zrównań $\beta\,16a)$ i $\gamma\,16a)$ wypływa, tylko że stroną

wklęsłą tj. przeciwnie od linii $C_1\ C\ C_2$, zwróconą jest ku biegunowi półn. a wierzchołkiem ku równikowi. Oś druga $2b$ wypada dla tego ramienia wspólnie z osią dla pierwszego ramienia, tylko kąty poziome odpowiednie 1 godzinie są dla drugiego ramienia w bliskości południa znacznie mniejsze, tak np. kąt poziomy między 12. a 1. godziną przebieżony, wynosi dla pierwszej linii zboczenia $29^\circ - 19'$ a dla drugiej $14^\circ - 15'$.

Zboczeniu $\delta = +11^\circ - 28'$ odpowiada linia $D_1\ D D_2$ jako jedno ramię hiperboli a zboczeniu $\delta = -11^\circ - 28'$ linia $D_3\ D_4\ D_5$ jako drugie ramię hiperboli ze wspólną osią środkową $D'\ D''\ D'''$. Z wielkością kąta zboczenia δ następuje jak że zrównania α 16) wnosić można, przesunięcie się drugiéj środkowej osi od pionu, nie zmienia się jednak ze znakiem zboczenia δ, a zbliża się najwięcej do pionu dla $\delta = 0$ $OF'' = 1{\cdot}19175\ l$, a oddala się najwięcéj dla $\delta = +23^\circ\ 28'$ $OC'' = 1{\cdot}93403\ l$.

Zboczeniu $\delta = 0$ odpowiada linia prosta $F'\ F''\ F'''$ będąca zarazem osią rzędnych y.

Długość cieni o godzinie 12. w południe wypada ze zrównania $d = l tg(\varphi + \delta)$ dla $\delta = \mp 23^\circ - 28'$ i $\delta = 0^\circ$ $d_{23^\circ - 28'} = OC = 0{\cdot}49931\ l$,

$d_0 = OF'' = 1{\cdot}19175\ l$ i $d_{-23^\circ - 28'} = OC_1 = 3{\cdot}36875\ l$.

Półosie zaś a i b i mimośród e wypadają dla $\delta = +23^\circ - 28'$
$a = +1.43472\ l$, $b = 1{\cdot}81793\ l$, $e = 2{\cdot}31588\ l$.
a dla $\delta = +11^\circ - 28'$, $a = +0{\cdot}52242\ l$, $b = 1{\cdot}16033\ l$

„ $\delta = 0^\circ$ $\quad a = 0 \quad$ $b = \dfrac{l}{\cos 50^\circ} = 1{\cdot}5557\ l$.

Szczególniejszém zda się, iż ogniska wszystkich ramion hiperbol pomimo, iż osie ich a i b zmieniają swą wartość liczbową a pół oś a nawet znak ze zboczeniem δ zmienia jak również i środek hiperboli się dość znacznie przesuwa $0\ F''\ C'' = 0{\cdot}74228\ l$, pozostają u nas prawie w tym samym miejscu przez cały rok, jak się z następującego rozbioru poprzednich zrównań okazuje. Obliczmy mimośród e według wzoru $e = \sqrt{a^2 + b^2}$, to otrzymamy:

$$18) \quad \ldots\ldots \quad e = \frac{l \cos\delta \cos\varphi}{\cos(\delta + \varphi)\cos(\delta - \varphi)}.$$

Mimośród ten nie zmienia wartości, jeżeli tylko znak δ zmienimy. Oznaczając wartość z α 16) $\dfrac{l \sin 2\varphi}{2\cos(\delta + \varphi)\cos(\delta - \varphi)}$ przez p, otrzymamy na $(e - p)$ wartość następującą:

$$19) \ldots\ldots (e-p) = \frac{l \cos \varphi}{\cos \delta + \sin \varphi}.$$

Gdy φ pewnego miejsca jako stała ilość jest dość większą jak np. u nas, a δ zmienia się tylko w granicach $\delta = 0$ i $\delta = +23^\circ 28'$, to iloraz ostatni otrzymuje ze zmianą kąta δ wartości bardzo mało się różniące i tak $(e-p)_{\delta = +23^\circ - 28'} = 0{\cdot}38185\, l$, $(e-p)_{\delta = +11^\circ - 28'} = 0{\cdot}36813\, l$ i $(e-p)_{\delta = 0} = 0{\cdot}36397\, l$, dla $\varphi = 50^\circ$. Różnica zatem najskrajniejszych wartości

$$(e-p)_{\delta = 23^\circ - 28'} - (e-p)_{\delta = 0} = 0{\cdot}01788\, l$$

wypada u nas rzeczywiście bardzo małą.

Do uzupełnienia o kształcie tych linij a mianowicie który wzór mógłby nam podać wygięcia się ramienia hiperboli dla różnych zboczeń, może posłużyć oprócz wzoru 16) na długość półosi a zmieniającej swój znak ze zboczeniem δ, także wzór używany do obliczenia promienia krzywości ρ a dający w tym przypadku:

$$20) \ldots\ldots \rho = \frac{[(a^2 + b^2)\, y^2 + b^4]^{\frac{3}{2}}}{a\, b^4}, \text{ lub}$$

$$20a) \ldots\ldots \rho = \frac{[l^2 \cos^2 \delta + y^2 \cos^2 \varphi]^{\frac{3}{2}}}{l^2 \cos^3 \delta \sin \delta},$$

a dla $y = 0$,

$$21) \ldots \rho = \frac{b^2}{a}, \text{ lub} \qquad 21a) \ldots \rho = l \operatorname{cotg} \delta.$$

Ze zrównania 21a), które służy nietylko dla wierzchołka hiperboli ale także paraboli, elipsy i koła, przekonać się można, że promień krzywości stosownie do wartości na cotg δ zmienia i wartość liczebną a zarazem znak promienia ρ ze znakiem δ się zmienia; skoro się zatém hiperbola w półroczu letnim u nas zwraca swym wierzchołkiem ku biegunowi półn., musi się w półroczu zimowym zwrócić ku równikowi.

Przy szerokości geograficznej $\varphi = 50^\circ$ i $\delta = +23^\circ 28'$ wypada $\rho = 2{\cdot}3035\, l$; dla $\delta = +11^\circ 28'$ $\rho = 4{\cdot}9288\, l$ a dla $\delta = 0$, $\rho = \infty$. Zbytecznem prawie dodawać, że podobny objaw i na południowej półkuli odbywać się będzie. Na zakończenie dodaję dla kilku zboczeń tabelę poziomołuków.

Kąt w płaszczyznie poziomej przebieżony przez słońce od godziny 12. w południe do pewnej godziny przy zboczeniu δ° i taki kąt, lecz dla poszczególnych godzin.

Godziny od — do	δ = + 23° — 28′	δ = + 11° — 28′	δ = 0°	δ = — 11° — 28′	δ = — 23° — 28′
12—1	29° — 13′ — 0″	23° — 0′ — 21″	19° — 16′ — 44″	16° — 33′ — 41″	14° — 14 — 55″
12—2 1—2	52° — 26′ — 58″ 23° — 7′ — 58″	43° — 10′ — 8″ 20° — 9′ — 47″	37° — 0′ — 16″ 17° — 43′ — 32″	32° — 18′ — 22″ 15° — 44′ — 41″	27° — 56′ — 50″ 13° — 41′ — 55″
12—3 2—3	69° — 37′ — 26″ 17° — 10′ — 26″	59° — 48′ — 56″ 16° — 38′ — 48″	52° — 32′ — 47″ 15° — 32′ — 31″	46° — 27′ — 20″ 14° — 8′ — 58″	40° — 44′ — 50″ 12° — 48′ — 0″
12—4 3—4	83° — 9′ — 14″ 13° — 31′ — 48″	73° — 44′ — 13″ 13° — 55′ — 17″	66° — 8′ — 49″ 13° — 36′ — 2″	59° — 20′ — 24″ 12° — 53′ — 4″	52° — 37′ — 8″ 11° — 52′ — 18″
12—5 4—5	94° — 46′ — 50″ 11° — 37′ — 36″	85° — 58′ — 48″ 12° — 14′ — 35″	78° — 24′ — 0″ 12° — 15′ — 11″	71° — 12′ — 34″ 11° — 52′ — 10″	
12—6 5—6	105° — 35′ — 20″ 10° — 48′ — 30″	97° — 25′ — 43″ 11° — 26′ — 55″	90° — 0′ — 0″ 11° — 36′ — 0″		
12—7 6—7	116° — 17′ — 47″ 10° — 42′ — 27″	108° — 47′ — 27″ 11° — 21′ — 44″			
12—8 7—8	126° — 44′ — 7″ 10° — 26′ — 20″				

Z tabeli tej zauważyć by można: *a)* że poziomołuki od południa liczone z wysokością słońca razem zgodnie rosną lub maleją; *b)* że poziomołuki w poszczególnych od południa oddalających się godzinach maleją; *c)* że u nas cały w ciągu dnia przebieżony poziomołuk będzie wynosić w czasie największego wznoszenia się słońca także najwięcej około 254°, podczas porównania dnia z nocą 180° a podczas najniższego wznoszenia się także najmniéj 105·5° bez uwzględnienia załamania się astronomicznego, które nieznacznie tylko na powyższy wypadek wpływa.

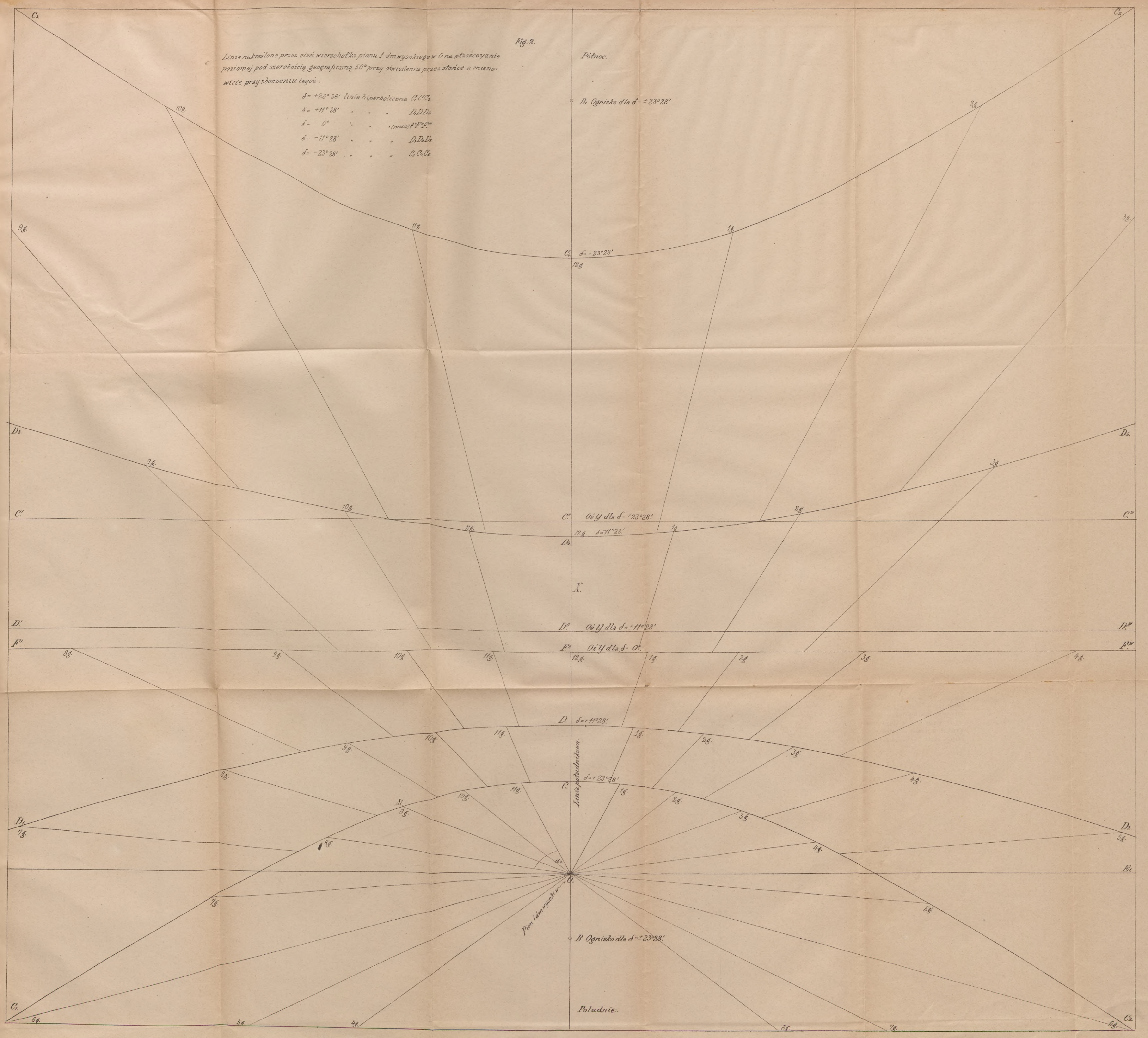

Linie nakreślone przez cień wierzchołka pionu 1 dm wysokiego w O na płaszczyźnie poziomej pod szerokością geograficzną 50° przy oświetleniu przez słońce a mianowicie przy zboczeniu tegoż :
δ = +23° 28′ linia hiperboliczna C₁CC₂
δ = +11° 28′ " " " D₁DD₂
δ = 0° " " " (prosta) F′F″F‴
δ = −11° 28′ " " " D₃D₄D₅
δ = −23° 28′ " " " C₃C₄C₅
Północ.
B₁ Ognisko dla δ = ± 23°28′
δ = −23°28′
Oś Y dla δ = ± 23°28′
δ = 11°28′
X
Oś Y dla δ = ± 11° 28′
Oś Y dla δ = 0°
δ = + 11°28′
δ = + 23°28′
Linia południkowa
Pion 1 dm wysoki w O
B Ognisko dla δ = ± 23°28′
Południe.

Fig: 2.

KRONIKA I STATYSTYKA ZAKŁADU.

I.

Grono nauczycieli

przy końcu roku szkolnego.

1. Frąckiewicz Michał, profesor, zastępca dyrektora, zawiadowca biblioteki nauczycielskiej, członek c. k. rady szkolnéj okręgowej, uczył języka polskiego w VI.; jezyka niemieckiego w V. klasie; tygodniowo 7 godzin.

2. Bobrzyński Wincenty, profesor, uczył języka niemieckiego w II a, VII., VIII. klasie; tygodniowo 13 godzin.

3. Pawlica Jan, profesor, członek rady miejskiej, uczył języka łacińskiego w V., VIII., języka greckiego w VIII. klasie; tygodniowo 16 godzin.

4. Gąsiorowski Albert, profesor, uczył języka polskiego w IV., VII., VIII; historyi i geografii w I., IV. klasie; tygodniowo 16 godzin.

5. Myjkowski Walenty, profesor, zawiadowca gabinetu fizykalnego, uczył matematyki w IV., V., VII., VIII., fizyki w IV., VII, VIII. klasie; tygodniowo 21 godzin.

6. Lizak Julian, profesor, uczył matematyki w III., VI., języka niemieckiego w IV., VI., propedeutyki w VII. i VIII. klasie; tygodniowo 18 godzin.

7. Dziama Tomasz, profesor, uczył języka łacińskiego w VI., VII., języka greckiego w IV., VII. klasie; tygodniowo 19 godzin.

8. Gunkiewicz Leon, profesor, zawiadowca gabinetu przyrodniczego, uczył matematyki w I., II a, II b, historyi naturalnej w I, II a, II b, V., VI, fizyki w III. klasie; tygodniowo 21 godzin.

9. Tota Ludwik, nauczyciel, uczył języka łacińskiego w I., IV., języka greckiego w VI. klasie; tygodniowo 19 godzin.

10. Krasnosielski Teofil, nauczyciel, przydzielony do c. k. gimnazyum św. Anny w Krakowie.

11. Lachner Fryderyk, nauczyciel, uczył rysunków w I., II a, II b, III, IV. klasie, tygodniowo 18 godzin.

12. Kurowski Józef, zastępca naucz., zawiadowca biblioteki uczniów, uczył historyi i geografii w III., V., VI., VII., VIII. klasie; tygodniowo 16 godzin.

13. Ksiądz Krupiński Jan, zastępca katechety, uczył religii rz. kat. w I., II a, II b, III., IV., V., VI., VII., VIII. klasie; tygodniowo 18 godzin.

14. Barański Franciszek, zastępca naucz., uczył języka łacińskiego w II b, III., języka polskiego w I. klasie; 17 godzin tygodniowo.

15. Miodoński Adam, zastępca naucz., uczył języka greckiego w III., V., języka niemieckiego w II b, języka polskiego w V. klasie; tygodniowo 18 godzin.

16. Schirmer Edward, zastępca naucz., uczył historyi i geografii w II a, II b, języka niemieckiego w I., języka polskiego w II b klasie; tygodniowo 17 godzin.

17. Łucyk Anatol, zastępca naucz., uczył języka łacińskiego w II a, języka polskiego w II a, III., języka niemieckiego w III. klasie; tygodniowo 18 godzin.

Nauczyciele przedmiotów nadobowiązkowych:

1. Gąsiorowski Albert, uczył historyi kraju rodzinnego w IV. klasie; 1 godzinę tygodniowo.

2. Kurowski Józef, uczył historyi kraju rodzinnego w III., VI. i VII. po 1 godzinie w każdej klasie tygodniowo.

3. Lachner Fryderyk, uczył rysunków jako przedmiotu nadobowiązkowego, 4 godziny tygodniowo i kaligrafii w I. i II. klasie, 2 godziny tygodniowo.

II.

Plan nauki.

I. Klasa.

Gospodarz: Leon Guńkiewicz.

Religia: 2 godziny tygodniowo. Nauka wiary i obyczajów podług książki Zielińskiego.

Język łaciński: 8 godzin tygodniowo. Odmiana prawidłowa: imion, czasowników i najpotrzebniejsze reguły składni, podług gramatyki Dra Samolewicza. Ćwiczenia w tłumaczeniu z polskiego na łacinę i odwrotnie podług książki Samolewicza. Od listopada co tydzień compositio.

Język polski: 3 godziny tygodniowo. Z gramatyki najważniejsze zasady głosowni w połączeniu z pisownią, nauka o zdaniu pojedynczem i określnikach tegoż, interpunkcya, odmiana imion, według gramatyki Małeckiego. Czytanie stataryczne i kursoryczne większéj części ustępów, zawartych w I. tomie Wypisów dla klas niższych gimnazyalnych, w połączeniu z opowiadaniem i uczeniem się na pamięć ustępów poetycznych, a przedewszystkiem prozaicznych. Co miesiąc 2 zadania domowe, 1 szkolne lub ćwiczenie ortograficzne.

Język niemiecki: 6 godzin tygodniowo. Odmiana prawidłowa imion i czasowników w połączeniu z najpotrzebniejszymi regułami składni szyku. Czytanie i tłumaczenie z języka niemieckiego na polski i odwrotnie, wygłaszanie z pamięci celniejszych ustępów podług wypisów Rebena. Co miesiąc 2 zadania szkolne, 1 domowe i 1 dyktat.

Geografia: 3 godziny tygodniowo. Ogólne pojęcia i wiadomości wstępne z kosmografii i geografii matematycznéj, geografia polityczna i fizyczna wszystkich części ziemi, najważniejsze wiadomości z geografii politycznéj, dokładniejszy przegląd polityczny Europy, podług książki Benoniego, metodą konstrukcyjną.

Matematyka: 3 godziny tygodniowo. Z arytmetyki dziesiątkowy układ liczb, cztery działania liczbami całemi, mianowanemi i niemianowanemi; metryczne miary i wagi, sposoby

skracań rachunkowych, podzielność liczb, ułamki zwykłe i dziesiętne według książki Bączalskiego. Z geometryi: nauka o liniach, o kole, o kątach, trójkątach podług książki Močnika w tłumaczeniu polskiém Sternala. Częste ćwiczenia domowe, co miesiąc jedno szkolne.

Historya naturalna: 2 godziny tygodniowo. Zwierzęta ssące, owady wielonogie, pajęczaki, robaki, mięczaki, szkarłupnie, jamochłonne, pierwotniaki, podług książki Nowickiego.

Rysunki: 4 godziny tygodniowo. Rysowanie z wolnej ręki płaskich figur geometrycznych, według wzorów, które sam nauczyciel na tablicy rysuje i takowe wyjaśnia, a mianowicie: rysowanie prostych i krzywych linij, kątów, trójkątów i t. d. Ornament geometryczny, pierwsze początki ornamentu płaskiego, objaśnienia o rytmie linij i symetryi.

II. Klasa.

Gospodarze: w oddziale A. Anatol Łucyk;
w oddziale B. Franciszek Barański.

Religia: 2 godziny tygodniowo. Historya starego testamentu podług książki ks. Tomasza Dąbrowskiego.

Język łaciński: 8 godzin tygodniowo. Powtórzenie odmian prawidłowych. Nauka odmian nieprawidłowych, verba anomala i defectiva, przyimki, spójniki, przysłówki, gerundium i gerundivum, accusativus i nominativus cum infinitivo, participia i ablativus absolutus, coniunctivus po ut, ne, quin, quod i quominus podług gramatyki Dra Samolewicza. Ćwiczenia podług książki Samolewicza. Co tydzień zadanie szkolne, co 14 dni zadanie domowe.

Język polski: 3 godziny tygodniowo. Głosownia w połączeniu z pisownią, odmiana czasowników, stopniowanie przymiotników, nauka o zdaniu złożonem podług gramatyki Małeckiego. Czytanie II. tomu „Wypisów dla niższych klas gimnazyalnych", uczenie się na pamięć, deklamacya ustępów poetycznych i prozaicznych. Co 14 dni zadanie domowe, co miesiąc zadanie szkolne i ćwiczenia ortograficzne.

Język niemiecki: 5 godzin tygodniowo. Powtórzenie nauki o formach prawidłowych. Odmiana mocna czasowników i uzupełnienie nauki o czasowniku. Ćwiczenia w szyku wyrazów. Nieodmienne części mowy. Czytanie i rozbieranie łatwiejszych powiastek. Gramatyka i ćwiczenia Rebena. Miesięcznie 1 domowe, 2 szkolne zadania i 1 ćwiczenie ortograficzne.

Historya i geografia: 4 godziny tygodniowo. *a)* Historya starożytna w połączeniu z geografią starożytną, biograficznie wykładana podług Weltera w tłumaczeniu polskiem Sawczyńskiego t. I., *b)* Geografia fizyczna i polityczna Azyi i Afryki, południowej Europy podług książki Dziedzickiego i Baranowskiego.

Matematyka: 3 godziny tygodniowo. Arytmetyka: powtórzenie ułamków, stosunki, proporcye, reguła trzech, praktyka włoska, rachunki procentowe, miary, wagi i monety krajowe i zagraniczne. Geometrya: główne własności trójkątów, czworoboki, wieloboki; nauka o kole, zmiana i podział figur prostokreślnych. Książki do arytmetyki: Močnik w tłumaczeniu Bączalskiego; do geometryi: Močnik w tłumaczeniu Sternala. Częste ćwiczenia domowe co miesiąc zadanie szkolne.

Nauki przyrodnicze: 2 godziny tygodniowo. W I. półroczu ptaki, płazy, ryby; w II. półroczu botanika, podług książki Hükla.

Rysunki: 4 godziny tygodniowo, jak w klasie I., z rozwinięciem ornamentu stylowego w konturach. Rysowanie stylizowanych liści i kwiecia. Rysunek geometrycznych brył według zasad perspektywy z modeli drutowych i drewnianych.

III. Klasa.

Gospodarz: Józef Kurowski.

Religia: 2 godziny tygodniowo. Historya nowego zakonu, według książki ks. Tomasza Dąbrowskiego

Język łaciński: 6 godzin tygodniowo. Z gramatyki: nauka składni: o przypadkach według gramatyki Samolewicza. Lektura: Cornelius Nepos: Aristides, Pausanias, Miltiades, Themistokles, Hamilkar, Hannibal, Epaminondas. Ćwiczenia do tłumaczenia z polskiego na łacińskie Próchnickiego. W I. półroczu co 10 dni zadanie szkolne, co 14 dni zadanie domowe; w II. półroczu co 10 dni zadanie szkolne albo domowe, przeważnie extemporalia.

Język grecki: 5 godzin tygodniowo. Odmiana imion i czasowników aż do aorystu wyłącznie, podług gramatyki Curtiusa, w tłumaczeniu Sternala i Samolewicza. Tłumaczenie z greckiego na polskie i odwrotnie podług książki Schenkla. Co 14 dni zadanie szkolne, co miesiąc zadanie domowe.

J ę z y k p o l s k i: 3 godziny tygodniowo. Powtórzenie pisowni przy korekturze zadań. Nieodmienne części mowy i nauka o składni podług gramatyki Małeckiego. Czytanie III. tomu. „Wypisów dla niższych klas gimnazyalnych“, uczenie się na pamięć ustępów i deklamacya. Co 14 dni pisemne zadanie domowe albo szkolne na przemian.

J ę z y k n i e m i e c k i: 4 godziny tygodniowo. Składnia zgody, rządu, szyku i zdania skrócone, odnośnie do gramatyki Schobera na czytanych ustępach. Czytanie, deklamacya, tłumaczenie i opowiadanie czytanych ustępów z Wypisów Hamerskiego na klasę III. Co miesiąc zadanie domowe i dwa szkolne.

H i s t o r y a i g e o g r a f i a: 3 godziny tygodniowo. Historya wieków średnich podług Weltera (Sawczyńskiego); geografia fizyczna i polityczna środkowej Europy, Ameryki i Australii podług książki Dziedzickiego i Baranowskiego, historya i geografia naprzemian.

M a t e m a t y k a: 3 godziny tygodniowo. Z arytmetyki cztery działania z liczbami nieskończonymi i wyrażeniami algebraicznymi; nauka o ułamkach, wynoszenie do kwadratu i sześcianu i odpowiedne pierwiastkowanie, z użyciem skróconego pierwiastkowania; permutacye i kombinacye. Z geometryi uzupełnienie kursu klasy drugiej w myśl nowego rozporządzenia i nauka o kole stosownie do tegoż przepisu. Odpowiednie ćwiczenia domowe i co miesiąc zadanie szkolne.

N a u k i p r z y r o d n i c z e: 2 godziny tygodniowo. W I. półroczu: Mineralogia podług książki Łomnickiego. W II. półroczu: Fizyka podług Kunzeka, przełożył Dr. Stanecki. Ogólne własności ciał, nauka o cieple i najważniejsze zasady chemii.

R y s u n k i: 3 godziny tygodniowo. Ćwiczenia w rysowaniu ornamentów podług wzorów, które nauczyciel na tablicy sam wykonuje z uwzględnieniem stylów klasycznych. Rysunek z dobrych wzorów litografowanych, w dalszym ciągu tej nauki rysowanie ornamentów podług modeli gipsowych.

IV. Klasa.

Gospodarz: L u d w i k T o t a.

R e l i g i a: 2 godziny tygodniowo. Obrzędy kościelne według książki Jachimowskiego.

Język łaciński: 6 godzin tygodniowo. Z gramatyki Samolewicza: nauka o słowie §. 211—298. Lektura: Cesaris commentarii de bello gallico lib. I., II., VII., podług wydania Hoffmana. Ovidius Met. lib. I. 115—162 i lib. XII. 1—145. Ćwiczenia do tłumaczenia z polskiego na łacińskie — Jerzykowskiego. Co 14 dni zadanie domowe, co 3 tygodnie zadanie szkolne.

Język grecki: 4 godziny tygodniowo. Dalszy ciąg odmiany czasowników na ω, odmiana czasowników na μι, odmiany nieprawidłowe i najważniejsze rzeczy ze składni. Tłumaczenie z greckiego na polskie i odwrotnie: tłumaczenie bajek i anegdot. Co 14 dni zadanie szkolne i domowe na przemian. Książki te same co w III. klasie.

Język polski: 3 godziny tygodniowo. Powtórzenie i uzupełnienie gramatyki z lat poprzednich, poczem zwracano uwagę uczniów na błędy, które w potocznej mowie popełniano; nauka o zdaniu złożonem. Pisownia według gramatyki Małeckiego. Nauka o wierszowaniu. Główniejsze zasady stylistyki, czytanie, objaśnienie i opowiadanie z ustępów z IV. tomu „Wypisów dla niższych klas gimnazyalnych". Co 14 dni wypracowanie domowe lub szkolne.

Język niemiecki: 4 godziny tygodniowo. Czytanie Wypisów Hamerskiego z objaśnieniami gramatycznymi. Opowiadania i uczenie się na pamięć celniejszych ustępów. Z gramatyki nauka o zdaniach złożonych i ściągnionych. Co 10 dni zadanie domowe albo szkolne.

Historya i statystyka: 4 godziny tygodniowo. W I. półroczu: Dzieje nowożytne podług Weltera w tłumaczeniu Sawczyńskiego i polityczna geografia Europy. W II. półroczu: Statystyka monarchii austryacko-węgierskiej podług Szaraniewicza metodą konstrukcyjną, z uwzględnieniem dziejów Austryi. Szczegółowo topografią Galicyi.

Matematyka: 3 godziny tygodniowo. Arytmetyka: Przestawianie, kombinowanie, zrównanie 1 stopnia o 1 i 2 niewiadomych, stosunki, proporcye składane, reguła trzech składana, prowizya, kapitał, czas, procent składany. Geometrya: Główne własności elipsy, hyperboli, paraboli; stereometrya. Książki tych samych autorów co w III. klasie. Częste ćwiczenia domowe, co miesiąc zadanie szkolne.

Fizyka: 3 godziny tyg. Statyka, hydrostatyka, aerostatyka,

dynamika, akustyka, magnetyzm, elektryczność, optyka podług książki Dra Staneckiego.

Rysunki: 3 godziny tygodniowo. Jak w III. klasie z rozszerzeniem użycia modeli gipsowych. Ornament płaski polichromowany. Uwzględniano także głowę ludzką i zwierzęcą w zakres ornamentu wchodzącą.

V. Klasa.

Gospodarz: Adam Miodoński.

Religia: 2 godziny tygodniowo. Dogmatyka ogólna według książki Jachimowskiego.

Język łaciński: 6 godzin tygodniowo. Lektura: Livius: lib. I. 1—35. II. 9—14. 23—34. Ovidius: Trist. lib. IV. 10; Metamorph. VIII. 60—724. X. 1—77; XI. 85—193. Uczenie się na pamięć celniejszych ustępów. Powtórzenie i uzupełnienie gramatyki (1 godz.) podług Samolewicza. Ćwiczenia stylistyczne podług książki Jerzykowskiego. Co miesiąc zadanie domowe, co miesiąc szkolne. Odpowiedne partye ze starożytności i literatury.

Język grecki: 5 godzin tygodniowo. Lektura: w pierszem półroczu Ksenofont. Cyropedya: Życie młodocianne Cyrusa, Cyrus i Astyages. W II. półroczu Homerii Ilias lib. I. 1—312. Co tydzień 1 godzina lektury Ksenofonta: Anabazis: Bitwa pod Kunaksą. Powtórzenie i uzupełnienie gramatyki o formach i nauka o przypadkach i przyimkach wraz z tłumaczeniem podług Schenkla w przekładzie Samolewicza. Co 4 tygodnie wypracowanie pisemne. Uczenie się na pamięć celniejszych ustępów. Odpowiednie partye ze starożytności i literatury.

Język polski: 3 godziny tygodniowo. Historya piśmiennictwa polskiego do początku w. XVI. Czytanie celniejszych ustępów z staropolskich pomników literatury z „Wypisów Karola Mecherzyńskiego“ tom I., w połączeniu z gramatycznymi uwagami. Etymologia według gramatyki Małeckiego. Historyczno-literackie uwagi nad literaturą polską aż do Kochanowskiego. Szczegółowy rozbiór Satyra Kochanowskiego. Z nowszych autorów czytano „Ojca zadżumionych“ Słowackiego. Deklamacya. Sprawozdania. Co 3 tygodnie zadania pisemne.

Język niemiecki: 4 godziny tygodniowo. Czytanie „Wypisów Jandaurka“ z stósowném objaśnieniem gramatycznêm i

stylistycznêm. Ćwiczenia w opowiadaniu; uczenie się na pamięć celniejszych ustępów. Zadania na miesiąc: jedno szkolne, jedno domowe.

Historya powszechna i geografia: 3 godziny tygodniowo. Dzieje oryentalne, greckie i rzymskie aż do reformy Grakchów, podług książki Gindelego, w tłumaczeniu Markiewicza.

Matematyka: 4 godziny tygod. Uzasadnienie działań rachunkowych i ich prawa z ilościami nieskończonymi i algebraicznymi, układy liczb w ogóle, a szczegółowo układ dziesiętny; podzielność liczb i wielomianów; ułamki zwykłe i dziesiętne; proporcya i jej zastosowanie; równania pierwszego stopnia o jednej i o kilku nieznajomych. Z geometryi planimetrya. Odpowiednie ćwiczenia domowe, co miesiąc zadanie szkolne.

Historya naturalna: 2 godziny tygodniowo. Mineralogia systematyczna w połączeniu z geognozyą, podług Łomnickiego. Botanika systematyczna w połączeniu z paleontologią; geograficzne rozszerzenie się roślin podług Bila, w tłumaczeniu Łomnickiego.

VI. Klasa.

Gospodarz: Julian Lizak.

Religia: 2 godziny tygodniowo. Dogmatyka szczególna, podług książki Jachimowskiego.

Język łaciński: 6 godzin tygodniowo. Lektura: Sallusti B. Jug.: Vergilii Aeneidos lib. I. Laudes vitae rusticae; Eccl. I. Cic. in Catil. orat. I. Caes. bell. civ. III. 42—70. Nadto wzięto odnośne realia. Ćwiczenia gramatyczno-stylistyczne podług ćwiczeń Trzaskowskiego, część I. Co 14 dni wypracowanie domowe, co miesiąc szkolne.

Język grecki: 5 godzin tygodniowo. Lektura: Homer Iliad. lib. III., IV., VI., IX.; podług wydania Hocheggera. Herod. V. Xenoph. Memor. I. 1 48; III. 1—13; IV. 1—19. Starożytności prywatne greckie, a z mytologii 10 najważniejszych bóstw. Uzupełnienie gramatyki. Co trzy tygodnie wypracowanie pisemne.

Język polski: 3 godziny tygodniowo. Czytanie celniejszych ustępów autorów złotego wieku literatury polskiéj, podług „Wypisów Karola Mecherzyńskiego“ tom I. Historyczno-literackie, gramatyczne i estetyczne uwagi nad literaturą tego okresu. Co

3 tygodnie wypracowanie pisemne. Czytano „Pana Tadeusza“ Mickiewicza.

Język niemiecki: 4 godz. tygodniowo. Czytano i rozbierano ustępy z wypisów Harwota, uwzględniając stosunki gramatyczne i stylistyczne, wprawiano się w tworzenie i odtwarzanie dyspozycyi oraz zbieranie materyału do utworzenia sobie charakteru działających osób w czytanym utworze. Uczono się na pamięć celniejszych utworów poetycznych. Co dwa tygodnie na przemian: zadanie szkolne lub domowe.

Historya powszechna: 4 godziny tygodniowo. Dokończenie dziejów rzymskich; historya wieków średnich w połączeniu z geografią podług Gindelego (Markiewicza).

Matematyka: 3 godziny tygodniowo. Z algebry: potęgi, pierwiastki, logarytmy, zrównania drugiego stopnia o jednéj lub więcéj nieznajomych. Z geometryi: stereometrya i trygonometrya prostokreślna, podług Moćnika w tłumaczeniu Staneckiego. Co miesiąc jedno zadanie szkolne i odpowiedne ćwiczenia domowe.

Historya naturalna: 2 godziny tygodniowo. Zoologia: systematyczna w połączeniu z paleontologią, geograficzne rozszerzenie się zwierząt podług książki Nowickiego.

VII. Klasa.

Gospodarz: Tomasz Dziama.

Religia: 2 godziny tygodniowo. Etyka chrześciańsko-katolicka podług Soleckiego.

Język łaciński: 5 godz. tygodniowo. Lektura: Ciceronis oratio pro S. Rosc. Amer. Tuscul. ustępy z ks. I. Vergili Aeneid. lib. II. IX. podług wydania Hoffmana; odnośne realia. Ćwiczenia gramatyczno stylistyczne podług Próchnickiego. Co 14 dni wypracowanie piśmienne.

Język grecki: 4 godziny tygodniowo. Lektura: Demostenesa filipiki. Hom. Odyss. I., V., IX. Gramatyka: infinitivus, participium, atrakcya. Co miesiąc zadanie domowe lub szkolne.

Język polski: 3 godziny tygodniowo. Czytanie celniejszych ustępów z okresu panegiryczno-makaronicznego i Stanisławowskiego (Wyp. dla wyż. gimn. t. II. Cz. I.) w połączeniu z historyczno-literackimi uwagami nad tymi okresami. Zadanie co 3 tygodnie jedno.

Język niemiecki: 4 godziny tygodniowo. Czytano wybór z prozy i z poezyi z „Wypisów Harwota“ tom II. Co miesiąc jedno zadanie szkolne, jedno domowe.

Historya powszechna: 3 godz. tygodniowo. Dzieje nowsze aż do r. 1815. według Gindelego-Markiewicza.

Matematyka: 3 godz. tygodniowo. Algebra: Zrównania nieoznaczone I. stopnia, zrównania kwadratowe i wykładnicze o 1 i 2 niewiadomych; postęp różnicowy i geometryczny z zastosowaniem do procentu składanego i obliczenia renty, permutacye, kombinacye, waryacye, wzór Newtona do potęgowania dwumianu. Analityka w płaszczyźnie. Książki, ćwiczenia i zadania jak w V. klasie.

Fizyka: 3 godziny tygodniowo. Ogólne własności ciał, chemiczne połączenie i rozkład, statyka, dynamika, o cieple podług książki Chlebowskiego.

Logika: 2 godziny tygodniowo. Logika ogólna, podług Kremera.

VIII. Klasa.

Gospodarz: Jan Pawlica.

Religia: 2 godziny tygodniowo. Historya kościelna, podług Jachimowskiego.

Język łaciński: 5 godzin tygodniowo. Horatii 22 ód. Satyr 2; listów 1; Epod. I. 13. Taciti Annal. I. 1—15, 72—81, II. 27—43, 53—61, 69—83, l. III. 1—19. Pogląd na literaturę łacińską. Ćwiczenia stylistyczne Próchnickiego i zadania pisemne jak w VII. klasie.

Język grecki: 5 godzin tygodniowo. Platona: Apologia i Eutyfron. Sofoklesa: Edyp król. Pogląd na literaturę grecką. Co miesiąc zadanie szkolne lub domowe.

Język polski: 3 godziny tygodniowo. Czytanie celniejszych ustępów z autorów ostatniego okresu w połączeniu z historyczno-literackimi i estetycznymi uwagami nad tym przedmiotem, podług Wypisów dla wyż. gimn. t. II. część II. O sztuce w ogólności i nauka poezyi według Cegielskiego. Co miesiąc zadanie piśmienne.

Język niemiecki: 4 godziny tygodniowo. Czytanie dramatu Schillera: Wilhelm Tell; Lessinga: Minna von Barnhelm. Prócz tego wybór z prozy i z poezyi z Wypisów Harwota tom II.

i krótki pogląd na rozwój literatury niemieckiej. Zadania jak w VII. klasie.

Historya i statystyka: 3 godziny tygodniowo. Historya Austryi. Powtórzenie historyi greckiej i rzymskiej. Geografia i statystyka Austryi podług Szaraniewicza.

Matematyka: 2 godziny tygodniowo. Powtórzenie, uporządkowanie i zastosowanie w przykładach całego przedmiotu nauki. Co miesiąc jedno zadanie.

Fizyka: 3 godziny tygodniowo. Mechaniczna teorya ciepła, akustyka, magnetyzm, elektryczność i optyka według książki Chlebowskiego.

Psychologia: 2 godz. tygodniowo. Psychologia empiryczna.

Nauki nadobowiązkowe.

dla uczniów bezpłatnie.

1. Historya kraju rodzinnego: Stopień niższy, t. j. klasa III. i IV. i stopień wyższy czyli klasa VI. i VII. W każdej klasie po 1 godzinie tygodniowo; na obu stopniach od czasów najdawniejszych do najnowszych, w połączeniu z historyą Austryi i powszechną; na niższym stopniu używano metody biograficznej, na wyższym stopniu według podręcznika Lewickiego z uwzględnieniem dotyczącéj geografii i współczesnych ważniejszych wypadków krajów austryackich i powszechnych. Razem udział brało w téj nauce uczniów 115.

2. Kaligrafia: 2 oddziały dla uczniów I. i II. klasy, 2 godziny tygodniowo, liczba uczniów udział biorących 105.

3. Rysunki nadobowiązkowe: 4 godz. tygodniowo. Rysowanie ornamentów podług modeli gipsowych i rysowanie antyków w zimowem półroczu przy oświetleniu. Liczba uczniów: 43. Z niższego gimnazyum 28 a z wyższego 15 uczniów.

III.
Tematy do wypracowań piśmiennych.

a) W języku polskim.

V. Klasa.

1. Wspomnienia z wakacyj. — 2. Charakter Szeligi. — 3. Znaczenie soli w gospodarstwie przyrody. — 4. Bitwa pod Grunwaldem (według Długosza). — 5. Jakie znaczenie ma jesień dla rolnika. — 6. Charakterystyka Grażyny. — 7. Woda w usługach człowieka. — 8. Obraz zimy. — 9. Polowanie na niedźwiedzia. (Opowiadanie według lektury). — 10. Zgon Zawiszy Czarnego (według Długosza). — 11. Podanie o Mucyuszu Scewoli (według Liwiusza). — 12. Proces kryminalny rzymski (na podstawie Liwiusza I. 26). — 13. Rozwinąć myśl zawartą w słowach Reja:

„Wszystko pospołu umiera z człowiekiem,
Lecz święta cnota, ta trwa wiecznym wiekiem".

14. Charakterystyka epoki Peryklesa. — 15. Wychowanie u Persów (na podstawie ustępów z Cyropedyi). — 16. Co wydobyć można z utworu Reja: „Wizerunek własny żywota człowieka poczciwego" do poznania życia wewnętrznego narodu polskiego w wieku XVI.

VI. Klasa.

1. Zbytek w poemacie Kochanowskiego: „Satyr". — 2. Kęs chleba. (Opowiadanie na podstawie poematu Syrokomli). — 3. Charakterystyka szlachty zaściankowéj (podług Mickiewicza). — 4. Co to jest Sobótka i jak ją opisał Kochanowski. — 5. Przyjemności życia wiejskiego na podstawie wiersza: „Wsi spokojna, wsi wesoła". — 6. Zgon Acerna podług Syrokomli. — 7. Określić wpływ, jaki wywarło chrześciaństwo w Polsce. — 8. Polowanie na niedźwiedzia. (Opowiadanie na podstawie Pana Tadeusza). — 9. Królewscy lutniści według poematu Syrokomli. — 10. Charakterystyka Skargi i myśl przewodnia w kazaniu o miłości ojczyzny. — 11. Charakterystyka Gaja Grakcha. — 12. Zwyczaje w czasie świąt wielkanocnych. — 13. Jakie obowiązki wkłada na uczącą się młodzież Jan Kochanowski w wierszu:

„Służmy poczciwéj sławie a jako kto może,
Niech ku pożytkowi dobra wspólnego pomoże".

14. Treść Maryi Malczewskiego. — 15. Dlaczego nazywamy wielbłąda okrętem puszczy. — 16. Rozebrać i podać osnowę jednej sielanki Szymonowicza.

VII. Klasa.

1. Piękność okolicy Wadowic. — 2. Jezioro o zachodzie słońca. — 3. Wynalazki czasów najnowszych i ich użycie. — 4. Rozebrać sielankę Naruszewicza „Mirtyl". — 5. Środki komunikacyjne w monarchii austryacko-węgierskiéj. — 6. Korzyści podróży pieszych. — 7. Rozbiór bajki Niemcewicza: „Małpa i jej dzieci". — 8. Charakter Walerego w komedyi Niemcewicza: „Powrót posła". — 9. Jakie znaczenie mają dla nas dzwony. — 10. Rozebrać i ocenić Kniaźnina: „Żale nad Eurydyką". — 11. Jakie znaczenie ma rolnictwo. — 12. In magnis voluisse sat.

VIII. Klasa.

1. Jak widzi poeta przyrodę w balladzie: „Ucieczka". — 2. Rozebrać i ocenić sonet Mickiewicza: „Stepy Akermańskie". — 3. Charakterystyka Podkomorzego w „Panu Tadeuszu". — 4. Charakter Cześnika w „Zemście". — 5. Uzasadnić potrzebę przemysłu. — 6. Znaczenie Dunaju dla naszéj monarchii. — 7. Przyroda w balladzie „Świtezianka" a w „Rusałkach". — 8. Jak pojmuję zdanie: „Donec eris felix, multos numerabis amicos". — 9. Na jakim stopniu rozwoju stoi przemysł w naszéj monarchii. — 10. Organizacya państwowa monarchii austryacko-węgierskiej.

b) W języku niemieckim.

V. Klasa.

1. Der Schwanenritter. Eine Erzählung. — 2. Arion. Eine Erzählung. — 3. Die Sage von der Gründung Roms. Eine Uebersetzung aus dem Polnischen. — 4. Inhaltsangabe der zwei letzten Romanzen aus Herdess Romanzen Cyklus: „Cid". — 5. Der Taucher. Eine Erzählung. — 6. Die Jagd des Grafen von Habsburg. Eine Erzählung. — 7. Dionysos als Erfinder des Weinstockes. Eine Erzählung. — 8. Der Sänger (Inhaltsangabe und Grundgedanke). — 9. Das kleine bucklige Mädchen. Eine Erzählung. — 10. Die Schilderung der Charybdis

im Anschlusse an Schillers Ballade „der Taucher". —

11. „Des Lebens ungemischte Freude
Ward keinem Irdischen zutheil".

Nach Schillers „der Ring des Polykrates". — 12. Es sind die Naturerscheinungen zu erörtern, welche das Herannahen des Frühlings ankündigen. — 13. Charakteristik der Gallier. Eine Uebersetzung aus dem Polnischen. — 14. Lebensgang des Nikolaus Copernicus. (Nach der Lectüre). — 15. Der Schenk von Limburg. Eine Erzählung. — 16. Des Sängers Fluch von Uhland. Eine Inhaltsangabe.

VI. Klasa.

1. Eine Uebersetzung aus dem Polnischen. (Klassenarbeit). — 2. Charakteristik Hagens und seine Bedeutung im Nibelungenliede. — 3. Die beiden Frauencharaktere im Nibelungenliede. (Klassenarbeit). — 4. Was trug dazu bei, daß aus der römischen Republik ein Kaiserreich wurde? — 5. Eine Uebersetzung aus dem Polnischen. (Klassenarbeit). — 6. Die Abhandlug Winkelmanns über die griechische Kunst zu disponiren. — 7. Gudrun wird befreit. (Klassenarbeit). — 8. Der Christabend und seine Bedeutung. — 9. Eine Uebersetzung aus dem Polnischen. (Klassenarbeit). — 10. Die Erziehung der Jugend bei den Spartanern und den Germanen. — 11. Eine Uebersetzung aus dem Polnischen. (Klassenarbeit). — 12. Welchen Einfluß übt die Zusammenkunft Hyons mit Oberon auf die Entwickelung der Handlung in Wielands Oberon. — 13. Inhaltsangabe des zweiten Gesanges in Wielands Oberon. (Klassenarbeit). — 14. Vorarbeit zu den Charakterzügen Minnas in Lessings Minna von Barnhelm. — 15. Vorfabel der Lessingschen Minna von Barnhelm. (Klassenarbeit). — 16. Charakteristik Tellheims in Lessings Minna von Barnhelm. — 17. Eine Uebersetzung aus dem Polnischen. (Klassenarbeit). — 18. Wie stellt der Dichter körperliche Gegenstände dar? (Nach Lessings Laokoon).

VII. Klasa.

1. Die erste Weltumseglung durch Ferdinand Magelan. — 2. Maria Stuart (Klassenarbeit). — 3. Die Eroberung von Mexiko durch Ferdinand Cortez. — 4. Elisabeth, die Königin von England. (Klassenarbeit). — 5. Inhaltsangabe des Gedichtes von Schiller: „das Lied von der Glocke". — 6. Heinrich der achte. (Klassenarbeit). — 7. Die Entdeckung des Seeweges nach Indien. — 8. Die Beschreibung der Feuersbrunst nach Schillers Lied von der Glocke. — 9. Der dreissig-

jährige Krieg. (Klassenarbeit). — 10. Inhaltsangabe des Gedichtes von Schiller: „Kassandra". — 11. Der österreichische Erbfolgekrieg. (Klassenarbeit). — 12. Vorgeschichte zu Schillers Drama: „Jungfrau von Orleans". — 13. Jungfrau von Orleans. Eine Erzählung. (Klassenarbeit). — 14. Die Schilderung der Sonntagsruhe auf Grundlage des Gedichtes von Uhland: „Schäfers Sonntagslied". — 15. Schwäbische Kunde. Eine Erzählung. (Klassenarbeit). — 16. Der Schenk von Limburg und seine Feste. — 17. Sanct Georg Ritter. Eine Erzählung. (Klassenarbeit). — 18. Schillers Taucher und Uhlands blinder König. (Eine Paralelle).

VIII. Klasa.

1. Die Erneuerung der Ostmark durch Otto I. — 2. Das so genannte heilige Bündnis. (Uebersetzung aus dem Polnischen). — 3. Erklärung der im Gedichte Goethes: „Hermann und Dorothea" enthaltenen Rede des Pfarrers. — 4. Die römische Cultur in den Alpenländern. (Uebersetzung aus dem Polnischen). — 5. Welche Verdienste erwarb sich Rudolf IV. der Stifter um Österreich. — 6. Die Bemühung des Kaisers Maximilian zum Zwecke der Erwerbung Böhmens und Ungarns. — 7. Die Umwandlung Ungarns von dem Wahlreiche in ein Erbreich. — 8. Der Jüngling reifet zum Manne; besser im Stillen reift er zur That oft, als im Geräusche wilden schwankenden Lebens. — 9. Geschichtliche Grundlage in dem Drama Schillers: „Wallenstein". — 10. Vorfabel zu Schillers Wilhelm Tell. — 11. Der erste Mithridatische Krieg. (Uebersetzung aus dem Polnischen). — 12. Das Theater bei den Griechen. — 13. Tells Verhaftung und Befreiung. — 14. Eine Paralelle zwischen den Balladen: „Graf von Habsburg" von Schiller und „der Fluch des Sängers" von Uhland. — 15. Inhaltsangabe des Gedichtes von A. Grün: „Der Zweikampf". — 16. Inhaltsangabe des Gedichtes von Uhland: „Roland der Schildträger". — 17. Die Staatsverfassung Roms nach dem Sturze des Königthums.

Zagadnienia do piśmiennego egzaminu dojrzałości.

1. Z języka polskiego: Jakie wybitne znamiona odróżniały Greków od Rzymian w życiu publicznem i literaturze?

2. Z języka niemieckiego: Culturhistorische Bedeutung des Feuers.

3. Z języka łacińskiego:

a) Przetłómaczyć na język łaciński z Wypisów polskich dla klasy II. z ustępu: „Pierwiastkowe dzieje Gallów aż do Cezara“ (od słów): „Dwa podówczas“.... (do słów).... „pamiętnikach“ str. 133., 31 wierszy.

b) Przetłómaczyć na język polski: Taciti Annales I. cap. 31 i 32.

4. Z języka greckiego: Przetłómaczyć na język polski: Homeri Ilias XIX. 1—39.

5. Z matematyki:

a)
$$\frac{13\,(2^x + 320)}{2^x} = 2^x + 14.$$

b) Rozwiązać trójkąt, którego boki spełniają równania:

$$b : c = 1 : 2, \quad a^2 + b^2 = 4, \quad a^2 - b^2 = 2.$$

c) Jak wielką część powierzchni ziemi widzi człowiek z wysokości 85^m po nad poziom:

$(r = 6377{\cdot}4\ klm.)$.

IV.

Zbiory naukowe.

1. Biblioteka.

Z końcem roku szkolnego 1887. stan biblioteki tutejszego gimnazyum był następujacy:

A. Biblioteka nauczycieli.

Zawiadowca biblioteki: Michał Frąckiewicz.

	W dziale:	W r. 1887 przybyło tomów i zeszytów	Jest ogółem tomów i zeszytów
I.	Teologi, filozofii i pedagogiki. . .	5	144
II.	Historyi i geografii	8	409
III.	Filologii klasycznej:		
	a) Języka i literatury łacińskiéj .	9	345
	b) „ „ greckiéj . .	8	311
IV.	Matematyki i Nauk przyrodniczych:		
	a) Matematyki	2	144
	b) Nauk przyrodniczych	7	247
V.	Języka i literatury polskiéj . . .	9	387
VI.	„ „ niemieckiej . .	7	239
VII.	Dzieł zbiorowych i różnéj treści .	4	264
	Razem	59	2490
	Oprócz tego posiada jeszcze biblioteka:		
	Atlasów i albumów.	—	26
	Map	9	96
	Programów	234	1729
	Rycin Langla do historyi	—	24

Z pism peryodycznych prenumerowano w b. r. następujące: Zeitschrift für die österreichischen Gymnasien. — der Naturforscher. — Petermann's Mittheilungen. — Sybel's Historische Zeitschrift. — Verordnungsblatt. — Kosmos. — Ateneum. — Globus. — Oesterreichische Botanische Zeitschrift. — Przewodnik bibliograficzny. — Przyrodnik. — Kwartalnik historyczny.

B. Biblioteka uczniów.

Zawiadowca biblioteki: Józef Kurowski.

Biblioteka obejmuje książki szkolne, których liczba wynosi: 296.

Książek do lektury przeznaczonych, a mianowicie:

polskich	138
niemieckich	159
francuskich	6
Razem . . .	599

2. Gabinet fizykalny.

Zawiadowca gabinetu: Walenty Myjkowski.

Według inwentarza posiada gabinet fizykalny:

Z działu	I. przyrządy służące do okazania ogólnych własności ciał	12	sztuk
„	II. mechanika	24	„
„	III. hydrostatyka i hydrodynamika	18	„
„	IV. aerostatyka i aerodynamika.	26	„
„	V. akustyka	26	„
„	VI. nauka o cieple	23	„
„	VII. optyka	63	„
„	VIII. elektryczność i magnetyzm	72	„
„	IX. chemia.	42	„
„	X. narzędzia	40	„
	Razem . . .	346	sztuk

W r. 1887. przybyło: 1. Machina dynamoelektryczna z podstawką do obracania. 2. Lampa Bernsteina. 3. Amperemeter. 4. Podstawka ze świecą Jabłoczkowa. 5. Przyrząd iskrzący i przyrząd zabezpieczający lampę od silnego prądu. 6. Czarne okulary do światła elektrycznego. 7. Szematyczny rysunek z objaśnieniem machiny dynamicznej.

3. Gabinet historyi naturalnej.

Zawiadowca gabinetu: Leon Guńkiewicz.

A. Dział zoologiczny.

a) Ssawców wypchanych 3, ptaków wypchanych 62, Hippocampus i Scorpio europ. (okazy zasuszone). Szkieletów: ssaków 2

ptaków 3 i płazów 3. Rosochy daniela, sarny i jelenia; rogi kozicy. Zwierzęta różnych działów w spirytusie w 22 słojach. Zbiór owadów miejscowych i gniazda błonkówek: Polistes gallicans i Vespa vulgaris. Trzy okazy koralowców, 60 skorup muszli i ślimaków.

b) Okazy z masy papierowej: czaszka, mózg, serce, płuca i trzewia człowieka. Ręka z mięśniami. Noga z mięśniami. Okazy z gipsu: dwie głowy (jako połowy) z muszkułami, naczyniami krwionośnymi i nerwami odsłonionymi; twarz z przełykiem pokarmowym i język z gruczołami ślinowymi. Płód krowy w zawiązku (?) i niestrawiona masa z żołądka konia. Pięć arkuszy papy pod owady.

c) Atlasy i tablice. Zwierzyniec obrazowy Dr. M. Nowickiego. Dwa atlasy Dra Szuberta kręgowców i zwierząt bezkręgowych. Tablice przedstawiające owady: Collorado (w stanach rozwoju). Atlas Dra Fritscha (Vogel Europas), Atlas Sehmana, 40 tablic kolor. ssaków, Fiedlera tablice anatomiczne, Icon synoptica nervorum corporis humani. Tablice Muhra (Mundtheile der Insecten).

B. Dział botaniczny.

a) Okazy z masy papierowej: kiełkujące żyto i groch; oraz kwiaty roslin: Lilium Martagon, Orchis Morio, Atropa Belladona, Solanum tuberosum (6 sztuk).

b) 85 pni drzew z przekrojami, zielnik roślin, szyszki: sosny, jodły i świerku. Secale cornutum (w kłosach żyta i w pudełku), Morchella esculenta (grzyb zasuszony), owoc kokosu i Trapa natans. Cukier trzcinowy.

c) Atlas bot. Dra Schuberta, Atlas Dra Dodel-Porta (42 tablic) i Dra Lorinsera 12 tablic kolor. grzybów.

d) Botaniczne przybory w pudełku.

C. Dział mineralogiczny.

a) Modele kryształów (postacie pojedyncze) ze szkła z osiami (6 sztuk). Modele kryształów z drzewa (postacie pojedyncze i złożone). Dwadzieścia dwa modeli krystalogr. (7 dwojaków, a 15 postaci pojedynczych).

b) 152 okazów minerałów, skał i skamielin.

c) Hochstettera obrazy geologiczne. Mapa geolog. Emila Letoschka. Tablice geolog. Dra Lorenza.

d) 1. Warstwy ziemi ułożone w pudełku. — 2. Skala topliwości według Kobella. — 3. Mineralogiczne przybory w pudle.— 4. Skala twardości (w pudełku).

W r. 1887. przybyło w darze:

a) Zoologia:

Lis — dar WPana Gajdy, nauczyciela szk. lud. Diodon, rybojeż i Tetrodon kolczatka w 2-ch okazach. Asterophyton verrucosum, rozczochraniec — dary WPana Hnatka, porucznika okrętowego w Pola.

Correcias garrulus, krasnowronka, Lota fluviatilis, miętus, dary Hryniewieckiego, ucznia VI. kl.

Czapla siwa, Ardea cinerea — dar WPana Studzińskiego.

Gronostaj — dar Palecznego, ucznia VII. kl.

b) Botanika:

Dębianki i żołędzie, torebka bawełny, torebki kawy (tak zwana kawa w łupce), owoce kasztana jadalnego, indigo w słoiku.

c) Mineralogia.

Fosforyt z Konstantynowa na Podolu, skamieniałość, jeżowiec z form. kredowej z nad Zbrucza, otodus ząb kopalny rekina.

4. Przybory do rysunków.

Jako środki pomocnicze do nauki rysunków zakład posiada: modeli z drutu do nauki perspektywy, sztuk 7. — Modeli z drzewa, figur geometrycznych, sztuk 9. — modeli gipsowych, ornamentów w płaskorzeźbie, sztuk 6. — Odlewy gipsowe głów antyki, sztuk 6. — Biusta Najjaśniejszych Państwa sztuk 2. — Odlewy z gipsu: głowa w płaskorzeźbie modelowanej z natury, sztuka 1. — Gipsowy odlew dłoni chłopca, odlew stopy, po 1 sztuce. — Model gipsowy konia.

Prócz tego posiada zakład wzory litografowane Taubingera: głów i całej postaci ludzkiej, zwierząt domowych, oraz wzory krajobrazów Taubingera, Flögera, Reinholda — Studya drzew Hägera, format wielki, sztuk 12. — Alpy Austryackie F. Simonyego, kolorowane, format wielki. — Wzory ornamentów: Bauera, Goulipa, Taubingera. — Wzory architektury: Taubingera, Schreibera, V. Petita. — Celniejsze prace uczniów sztuk 35 — dar szkoły

realnej z Krakowa. — Wzory rysunkowe prof. Andala. — Przyrząd do rysunków perspektywy.

W sali przy oświetleniu:

1. Modele gipsowe (ornamenta) 30 sztuk.—2. Figury gipsowe: Aryadne, Lucius Verus, Cytya, maska Meduzy. — 2. Lampy do oświetlenia sali. — 4. Podstawka do opierania reisbretów i podstawka do wieszania modeli. — 5. Carot-Cours progressif d'ornement Compossé sur les meilleurs modéles de chaque epoque et d'apres nature, 122 tablic. — 6. Bilordeaux, Allgemeine Zeichnenschule Ornament-Zeichnen, 4, 5, 7 Heft, 36 tabl. — 7. J. Höger, Aquarellschule. — 8. Ostasiatische Bronce-Gefässe und Geräthe im Umrissen, 28 tablic. — 9. Modele gipsowe figury.

5. Przybory do stereometryi.

Przyborów stereometrycznych 42 sztuk.

V.

Wykaz statystyczny.

a) Liczba uczniów.

W klasie	Ilość uczniów z początkiem roku szkolnego	Ilość uczniów z końcem II. półr.			Wypadek klasyfikacyi przy końcu II. półrocza					W ciągu całego roku wystąpiło	W ciągu roku szkolnego przybyło	W ogóle przyjęto do zakładu
		publicznych	prywatnych	razem	Stopień celujący	Pierwszy stopień	Do egzaminu popraw. po wakacyach	Drugi stopień	Trzeci stopień			
I.	48	45	1	46	4	34	5	2	1	2	—	48
II. *A.*	31	29	—	29	6	21	—	—	2	2	—	31
II. *B.*	33	31	—	31	7	21	1	2	—	2	—	33
III.	48	46	—	46	4	26	10	4	2	3	1	49
IV.	31	30	—	30	1	21	5	3	—	1	—	31
V.	29	29	—	29	5	11	7	6	—	—	—	29
VI.	23	22	—	22	2	20	—	—	—	1	—	23
VII.	16	17	—	17	—	13	4	—	—	—	1	17
VIII.	20	19	—	19	2	17	—	—	—	2	1	21
Razem	279	268	1	269	31	184	32	17	5	13	3	282

b) Wiek uczniów w klasie najniższéj i najwyższéj.

W I. klasie lat	mających
10	2
11	8
12	7
13	16
14	7
15	4
16	1
17	1
Razem	46

W VIII. klasie lat	mających
18	1
19	4
20	7
21	4
22	2
23	1
Razem	19

Co do narodowości było między uczniami w końcu r. 1887:

a)	Polaków . . .	265
	Niemców . .	1
	Rusinów . .	3
	Razem	269

b) Rodem:	z Galicyi		263
„	z Węgier		5
„	z Krainy		1
		Razem	269

c) Wyznania:	Rzymsko-katolickiego		251
„	Grecko-katolickiego		3
„	Mojżeszowego		15
		Razem	269

d) Szkolne wynosiło w całym roku . . .	2.850	zł.	— ct.
Wpisowe	119	„	70 „
Datki uczniów na środki naukowe . . .	282	„	— „
Taksy od duplikatów świadectw szkolnych	7	„	— „

Całą opłatę szkolną płacących 80 uczniów, uwolnionych od całej opłaty 187 uczniów, od połowy 2 uczniów.

Stypendya wynosiły 379 zł. 40 ct.

VI.

Kronika zakładu.

Rok szkolny rozpoczął się dnia 3. września 1886. uroczystém nabożeństwém.

Egzamin wstępny uczniów zapisanych do klasy I. odbył się w dwóch terminach, przed feryami t. j. dnia 30. czerwca i 1. lipca i po feryach t. j. dnia 1, 2. i 3 września. Egzamin ten składało w pierwszym terminie 16, w drugim 28, razem 44 uczniów. Reprobowano 4.

Dnia 4. października jako dzień Imienin Najjaśniejszego Pana i Imieniny Najjaśniejszéj Pani dnia 19. listopada obchodził zakład uroczystem nabożeństwem. W nabożeństwach żałobnych odprawionych dnia 3. maja za duszę ś. p. Cesarzowéj Maryi Anny i dnia 28. czerwca za duszę ś. p. Cesarza Ferdynanda uczestniczyła młodzież szkolna.

Młodzież szkolna przystąpiła w ciągu roku szkolnego trzy razy do śś. Sakramentów Pokuty i Ołtarza i odprawiła w wielkim tygodniu rekolekcye wielkanocne.

Pierwsze półrocze ukończono 29. stycznia, drugie rozpoczęto 3. lutego.

Wysoka c. k. Rada szk. kraj. rozp. z d. 10. października 1886. L. 14.530 przyznaje profesorowi Janowi Pawlicy trzeci dodatek pięcioletni.

Wysokie Prezydyum c. k. Rady szk. kraj. rozporządzeniem z d. 30. października 1886. L. 644. mianuje kandydata stanu nauczycielskiego Adama Miodońskiego zastępcą nauczyciela w tutejszym zakładzie.

Wysoka c. k. Rada szk. kraj. rozporządzeniem z dnia 30. października 1886. L. 15.508. zatwierdza stale nauczyciela Leona Gułkiewicza w zawodzie nauczycielskim i nadaje mu tytuł c. k. profesora.

Jego Ekscel. Pan Minister Wyznań i Oświecenia reskryptem z dnia 16. grudnia 1886. L. 24.033 mianował zastępcę nauczyciela Fryderyka Lachnera rzeczywistym nauczycielem w tutejszym zakładzie. (Wys. Prez. c. k. Rady szk. kraj. z dnia 31. grudnia 1886. L. 766.).

Wysoka c. k. Rada szk. kr. rozp. z d. 25. listopada 1886. L. 17.340 przyznaje profesorowi Leonowi Guńkiewiczowi pierwszy dodatek pięcioletni.

Jego Ekscel. Pan Minister Wyznań i Oświecenia reskryptem z d. 31. grudnia 1886. L. 25.158. przeniósł c. k. profesora ks. Tytusa Zegadłowicza w stały stan spoczynku. (Wys. Prezydyum c. k. Rady szk. kraj. z d. 17. stycznia 1887. L. 20.).

Rozporządzeniem Wysokiego Prezydyum c. k. Rady szk. kraj. z d. 19. stycznia 1887. L. 22. został c. k. profesor ks. Piotr Pietrzycki, katecheta gimnazyalny przeniesiony w stały stan spoczynku.

Wysoka c. k. Rada szk. kr. rozporządzeniem z d. 31. stycznia 1887. L. 1425. zamianowała pomocnika katechety w gimn. św. Jacka w Krakowie, ks. Jana Krupińskiego, zastępca katechety w tutejszym zakładzie.

Wysoka c. k. Rada szkolna krajowa reskryptem z d. 31. stycznia 1887. L. 1425 zamianowała kandydata stanu nauczycielskiego Edwarda Schirmera zastępcą nauczyciela w tutejszym zakładzie.

Na mocy Najwyższego postanowienia z d. 23. stycznia 1887. został c. k. Dyrektor tutejszego zakładu Antoni Krygowski przeniesiony w stały stan spoczynku. (Reskrypt Wysokiego c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświecenia z d. 28 stycznia 1887. L. 1488.) Zastępstwo Dyrekcyi postanowiła c. k. Rada szk. kr. poruczyć profesorowi Michałowi Frąckiewiczowi. (Wys. Prezydyum c. k. Rady szk. kraj. z d. 10. Lutego 1887. L. 52.).

Wysoka c. k. Rada szkolna krajowa reskryptem z d. 28. lutego 1887. L. 2723. zamianowała kandydata stanu nauczycielskiego Anatola Łucyka zastępcą nauczyciela w tutejszym zakładzie.

Pisemna część egzaminu dojrzałości odbyła się w czasie od 23. do 27. maja; ustny egzamin dojrzałości odbył się pod przewodnictwem delegata c. k. Rady szk. kraj. Dyrektora wyższej szkoły realnéj w Krakowie Wielmożnego Pana Marcełego Studzińskiego w czasie od 4. do 6. lipca.

Przez śmierć postradał zakład w tym roku 2 uczniów: Gałuszkę Wojciecha z klasy VIII. i Sitarza Jana z klasy VI. Obaj uczniowie odznaczali się pilnością i gorliwością w naukach,

pozostawiając szczery żal tak u kolegów, jakoteż w całem gronie nauczycielskiem. Na pogrzeb Sitarza Jana, który zmarł w domu rodzicielskim w pobliskiéj wiosce, udali się koledzy za zezwoleniem Dyrekcyi pod przewodnictwem ks. katechety i towarzyszyli zmarłemu na miejsce wiecznego spoczynku.

Rok szkolny zakończono dnia 30. czerwca uroczystem nabożeństwem i odśpiewaniem hymnu ludowego. Po nabożeństwie rozdano uczniom świadectwa.

VII.

Ważniejsze rozporządzenia Władz szkolnych.

1. Wys. Rada szk. kraj. reskryptem z dnia 22. sierpnia 1886. l. 11.073 aprobuje książki:

a) Przykłady do tłumaczenia z języka łacińskiego na polski i z polskiego na łaciński, ułożył Dr. Zygm. Samolewicz, część I na I klasę. Wydanie 4. 1886. (Cena 80 ct.)

b) T. Livii ab urbe cond. libri. Edidit Ant. Zingerle, 1886. (Cena 85 ct.)

c) P. Ovidii Nasonis sarmina selecta. Edidit H. St. Sedlmayer, 1883. (Cena 48 ct.)

d) C. Julii Caesaris commentarii de bello gallico. Edidit Ign. Prammer. (Cena 65 ct.)

e) Dra Ant. Gindelego Dzieje powszechne dla wyższych klas szkół średnich, przełożył Michał Markiewicz. Tom III, dzieje nowożytne, wyd. II. Rzeszów 1886. (Cena 1 zł. 60 ct.)

f) Dra Mocnika Geometrya poglądowa dla klas niższych szkół średnich. Przełożył na język polski Grzegorz Maryniak, część I. wyd. V. i część II. wyd. III.

2. Wys. Rada szk. kraj. rozporządzeniem z dnia 24. września 1886. l. 10.495 aprobuje książkę Dra Józefa Rostafińskiego Botanika dla klas niższych. Kraków 1886. (Cena 1 zł.)

3. Wys. Rada szk. kraj. rozporządzeniem z dnia 5. listopada 1886. l. 15.802 zawiadamia okólnikiem, że według reskryptu p. Ministra W. i O. z dnia 16. października 1886. l. 19.190 abituryent tylko przy pierwszym egzaminie dojrzałości może być przypuszczonym do poprawczego egzaminu.

4. Wys. Rada szk. kraj. rozporządzeniem z dnia 27. grudnia 1886. l. 18.067 aprobuje książkę Dra Józefa Rostafińskiego Botanika dla klas wyższych. Kraków 1886. (Cena 1 zł. 80 ct.)

5. Wys. Rada szk. kraj. rozporządzeniem z dnia 6. marca 1887. l. 661 aprobuje 5 tragedyj Sofoklesa w wydaniu Fryderyka Schuberta. (Cena każdej książeczki 24 ct.)

6. Wys. Rada szk. kraj. rozporządzeniem z dnia 16. marca 1887. l. 6599 aprobuje książki:

a) Gramatyka języka niemieckiego, ułożył Dr. Jan Molin. Wyd. II. Kraków 1886. (Cena 1 zł.)

b) Ćwiczenia niemieckie na I i II klasę, ułożył tenże. Wyd. II. Kraków 1886. (Cena 1 zł.)

7. Wys. Rada szk. kraj. rozporządzeniem z dnia 14. maja 1887. l. 6133 aprobuje M. Tulli Ciceronis orationes selectae. Ed. Herm. Nohl.

8. Wys. Rada szk. kraj. rozporządzeniem z dnia 16. maja 1887. 6486 aprobuje książkę Korn. Neposa Żywoty. Do użytku szkolnego zastosował Franciszek Patoczka. Słowniczkiem łacińsko polskim zaopatrzył Roman Zawiliński. Praga 1887. (Cena 76 ct.)

9. Wys. Rada szk. kraj. rozporządzeniem z dnia 15. maja 1887. l. 5.662 aprobuje:

a) Horatii Flaci carmina selecta, v. Dr. John Huemer. Wyd. II. (Cena 70 ct.)

b) C. Sallusti Crispi bellum Catil. et Jugurthinum, v. Ign. Prammer.

10. Wys. Rada szk. kraj. na mocy upoważnienia ministeryalnego rozporządza okólnikiem z dnia 16. maja 1887. l. 2764, że uczeń gimnazyalny ubiegający się o przyjęcie do II, III, IV lub V klasy realnej może być uwolniony od egzaminu wstępnego z religii, języka polskiego i niemieckiego, z historyi powszechnéj, historyi naturalnéj i fizyki, jeżeli w świadectwie gimnazyalném za ostatnie półrocze oprócz ogólnego stopnia dobrego, otrzymał z tych przedmiotów cenzurę przynajmniej: „dostateczny“.

11. Wys. Rada szk. kraj. rozporządzeniem z dnia 26. stycznia 1887. l. 10.359 wydaje okólnik w celu zapobieżenia szerzenia się chorób zaraźliwych w szkołach.

12. Rozp. p. Ministra W. i O. z dnia 2. maja 1887. l. 8752 i Wys. Rada szk. kraj. z dnia 21. maja 1887. l. 6642 zaprowadza katalogi klasowe, które mają służyć za podstawę klasyfikacyi i ogranicza liczbę prac pisemnych uczniów w klasach niższych.

VIII.

Spis alfabetyczny.

Z końcem 2. półrocza otrzymali stopień celujący i stopień pierwszy.

Klasa I.

1. Bielewicz Stefan
2. Bobrzyński Mieczysław
3. Bogdański Kazimierz
4. Chmielowski Antoni
5. Cholewka Stanisław (cel.)
6. Czapik Józef
7. Ebel Izaak
8. Erychleb Adolf
9. Fonferko Adam
10. Foryś Franciszek
11. Fuchs Rudolf
12. Gąsiorowski Leon
13. Górkiewicz Alexander
14. Gros Józef
15. Halaun Leib
16. Jędrzejowski Kazimierz (cel.)
17. Kamecki Daniel
18. Kierpiec Jędrzej
19. Kocyan Stanisław
20. Lindner Adam
21. Małusecki Ludwik
22. Meudyk Władysław
23. Mosch Józef
24. Nikiel Jan
25. Pawlicki Włodzimierz
26. Pindelski Józef
27. Płonka Jan
28. Rajda Alexander (cel.)
29. Rychlik Ludwik
30. Schwarz Adolf (cel.)
31. Staniejko Antoni
32. Szarek Jan
33. Timal Rudolf
34. Węgrzyn Jan
35. Wiśnicki Jan
36. Wietrzny Władysław
37. Wysocki Stefan
38. Żurek Roman

Klasa II. a.

1. Chlebowski Antoni
2. Czermiński Jan
3. Fołta Jan (cel.)
4. Gayczak Bronisław (cel.)
5. Geruszczak Maxymilian (cel.)
6. Godlewski Ernest
7. Górski Tadeusz
8. Grudzień Ignacy (cel.)
9. Grzywa Franciszek
10. Hörunter Eugeniusz
11. Huppert Abraham
12. Janicki Michał
13. Jura Andrzej (cel.)
14. Karafiat Jan
15. Komorek Józef (cel.)
16. Kozłowski Franciszek
17. Kuś Franciszek
18. Lekczyński Mieczysław
19. Ludwikowski Leon
20. Małysa Michał
21. Migdałek Józef
22. Röhr Ludwik
23. Strowski Franciszek
24. Szczęśniak Józef
25. Vrana Edmund
26. Vrana Władysław
27. Zając Stefan

Klasa II. b.

1. Adamowicz Stanisław (cel.)
2. Bajorski Jan
3. Brańka Antoni
4. Ćwiertnia Alexander
5. Frąckiewicz Stanisław (cel.)
6. Gałuszka Józef
7. Gielata Karol
8. Haber Israel
9. Jasiński Emilian
10. Kankofer Antoni

11. Kiesell Bolesław
12. Migsowicz Erwin (cel.)
13. Migdałek Konstanty (cel.)
14. Moskała Jan
15. Nowaczyński Adolf
16. Nowak Franciszek
17. Russek Jan
18. Sadowski Józef (cel.)
19. Smółka Wawrzyniec
20. Solski Teofil
21. Swajnos Teodor
22. Syc Stanisław
23. Śmietana Wacław (cel.)
24. Weczerka Karol
25. Wierzbicki Leon (cel.)
26. Wilczyński Ludwik
27. Włodek Wilhelm
28. Żaczek Władysław

Klasa III.

1. Babicz Edward
2. Biesik Herman
3. Bocheński Kazimierz
4. Czapik Karol
5. Dbałowski Włodzimierz (cel.)
6. Dudziak Jan (cel.)
7. Haber Artur
8. Hojny Józef (cel.)
9. Janicki Józef
10. Kierpiec Jan
11. Kubiczek Roman
12. Kurowski Jędrzej
13. Krupiński Rudolf
14. Lizak Władysław
15. Meciszewski Czesław
16. Miarka Teofil
17. Mika Franciszek (cel)
18. Offner Mortche
19. Palusiński Józef
20. Pytel Józef
21. Schmelz Józef
22. Sokalski Eustachy
23. Suknarowski Jan
24. Tepser Ryszard
25. Tylka Jan
26. Warmuz Maciej
27. Winiarski Bolesław
28. Wojewodzic Paweł
29. Zborowski Stanisław
30. Żurek Adolf

Klasa IV.

1. Bargiel Michał
2. Biela Józef
3. Bieroński Jan
4. Czerwiński Tomasz
5. Dbałowski Józef
6. Guńka Jakób
7. Israeli Ludwik
8. Jąkała Wojciech
9. Karafiat Władysław
10. Kaznowski Antoni
11. Krzanok Władysław (cel.)
12. Kulig Zygmunt
13. Kuska Antoni
14. Lang Maryan
15. Oleksy Jakób
16. Paleczny Czesław
17. Pomietło Alexander
18. Ruła Adam
19. Skródlik Leon
20. Szczur Wilhelm
21. Wądolny Stefan
22. Wądolny Władysław

Klasa V.

1. Bielewicz Antoni
2. Bobrzyński Karol
3. Gayczak Władysław
4. Jarosz Józef
5. Krygowski Zdzisław (cel.)
6. Kufel Jakób (cel.)
7. Masny Ignacy
8. Rychlik Władysław
9. Rzeszódko Kazimierz (cel.)
10. Styła Ludwik
11. Tałasiewicz Zygmunt
12. Trammer Schoel (cel.)
13. Wąsik Franciszek
14. Widlarz Ferdynand
15. Wyrobek Antoni
16. Zachariasiewicz Tadeusz

Klasa VI.

1. Banaś Franciszek
2. Bazal Jan
3. Biesik Józef (cel.)
4. Bornstein Lipman
5. Caputa Józef
6. Czapik Ludwik
7. Dworak Józef
8. Faifer Michał
9. Gałgan Marcin
10. Gąsiorowski Michał
11. Gizicki Maxymilian
12. Hajost Jan
13. Hryniewiecki Jan
14. Kubiczek Ludwik
15. Kwiatkowski Mieczysław
16. Łaski Jan
17. Niklibore Szczepan
18. Pomietło Franciszek
19. Solski Czesław
20. Szlosarczyk Franciszek (cel.)
21. Talaga Paweł
22. Thieberger Karpel

Klasa VII.

1. Alberti Stanisław
2. Chrząszcz Ludwik
3. Czerwiński Władysław
4. Dihm Stanisław
5. Ferek Franciszek
6. Juras Antoni
7. Kaiszar Adolf
8. Namaczyński Jan
9. Pałeczny Nikodem
10. Pawlicki Michał
11. Rychlik Tadeusz
12. Trojnar Józef
13. Wiencek Stanisław

Klasa VIII.

1. Brzeźniak Michał
2. Godłowski Alexander
3. Jaworski Władysław
4. Kegel Józef (cel.)
5. Kozik Józef
6. Lang Otokar
7. Migdałek Julian
8. Parcza Wojciech
9. Prezentkiewicz Franciszek
10. Roman Michał
11. Rozak Franciszek
12. Służewski Łucyan
13. Sołtys Karol
14. Stiasny Roman
15. Stiasny Stefan
16. Tałasiewicz Stanisław
17. Witkowski Stanisław (cel.)
18. Zembaty Władysław
19. Żyła Józef

Uwaga. Ilość uczniów, którzy drugi i trzeci stopień otrzymali, albo do egzaminu poprawczego po feryach przeznaczeni zostali, jest umieszczona w tabelarycznym wykazie statystycznym pod l. V.

IX.

Wypadek egzaminu dojrzałości

odbytego z końcem roku szkolnego 1886/7.

Do egzaminu dojrzałości zgłosiło się:

uczniów publicznych 19

Z tych uznano za

a) dojrzałych z odznaczeniem. 2
b) dojrzałych 9
c) niedojrzałych, pozwolono im jednak po wakacyach poprawiać egzamin z jednego przedmiotu 4
d) niedojrzałych i reprobowano na rok. 3
e) do egzaminu ustnego nie zgłosił się 1

razem . . . 19

Wykaz imienny abituryentów:

Uznani za *a)* dojrzałych z odznaczeniem:

1. Witkowski Stanisław.
2. Kegel Józef.

b) dojrzałych:

3. Godłowski Alexander
4. Jaworski Władysław
5. Kozik Józef
6. Lang Ottokar
7. Migdałek Julian
8. Parcza Wojciech
9. Stiasny Roman
10. Zembaty Władysław
11. Żyła Józef.

Z uczniów uznanych za dojrzałych zamierza udać się:

na wydział teologiczny 4
„ „ prawniczy. 1
„ „ filozoficzny 2
„ „ medyczny 4

X.

Do rodziców i opiekunów.

Wpisy uczniów do gimnazyum na rok szkolny 1888 odbędą się dnia 30. i 31. sierpnia. Późniejsze zgłoszenie się do zapisu tylko w razie ważnych powodów uwzględnioném być może.

Przy zapisie ucznia do szkoły musi być obecny ojciec lub matka, albo opiekun. Jeżeli nie mogą być obecni dla ważnych przeszkód, winni wnieść do Dyrekcyi gimnazyalnej pisemną prośbę o przyjęcie swego syna lub pupila. Bez tych warunków żaden uczeń przyjętym nie będzie.

Uczniowie, którzy w obu półroczach poprzedniego roku szkolnego otrzymali stopień trzeci, tudzież uczniowie, który jako niedobrowolni repetenci otrzymali stopień drugi lub trzeci, na mocy istniejących przepisów nie mogą więcej uczęszczać do tego gimnazyum.

Uczniowie nowo wstępujący mają się wykazać świadectwem szkolnem tego zakładu, gdzie dotychczas pobierali nauki i metrykę chrztu, względnie świadectwo urodzenia i złożyć przytem wpisowe w kwocie 2 zł. 10 ct.

Każdy uczeń ma złożyć przy wpisie 1 zł. na pomnożenie środków naukowych.

Opłata szkolna, która ma być złożoną w pierwszych sześciu tygodniach każdego półrocza, wynosi na jedno półrocze 15 zł. w. a.

Ponieważ nie wolno uczniom gimnazyalnym gdzieindziej mieszkać jak tylko tam, gdzie Dyrekcya gimnazyalna pozwoli, przeto zechcą rodzice lub opiekunowie dowiedzieć się pierwej u Dyrekcyi, czy miejsce, gdzie synów lub pupilów swoich umieścić zamierzają, nie należy do zabronionych.

Rodzice i opiekunowie zechcą przy wpisie oświadczyć Dyrekcyi, czy sobie życzą, aby ich synowie lub pupile pobierali naukę w przedmiotach nadobowiązkowych. Kto naukę tę rozpocznie, nie wolno mu jej przerwać przed końcem roku bez zezwolenia Dyrekcyi.

Częste porozumiewanie się szkoły z rodzicami, opiekunami i nadzorem domowym jest rzeczą nader pożądaną. Co niedzielę więc od godziny 9—10 będą znajdować się Dyrektor i Profesorowie w zakładzie dla udzielania rodzicom, opiekunom i nadzorom domowym wiadomości o postępie w naukach i prowadzeniu się uczniów.

Egzamina wstępne do klasy I. odbywać się będą w dwóch terminach, t. j. z końcem upływającego i z początkiem nowego roku szkolnego. Pierwszy z tych terminów przypada na dnie 30. czerwca i 1., ewentualnie także 2. lipca, drugi termin przypada na 1. i 2., w razie potrzeby także na 3. września. Wybór jednego z tych terminów pozostawia się rodzicom. W każdym z tych terminów jednak rozstrzyga się o przyjęciu lub nieprzyjęciu ucznia do I. klasy stanowczo, a powtórzenia egzaminu wstępnego ani w tym samym ani w innym zakładzie dopuścić nie można.

Na egzamina wstępne do klas wyższych, tudzież na egzamina poprawcze, przeznacza się dnie 1. i 2., a ewentualnie 3. września.

Nabożeństwo wstępne odbędzie się dnia 3. września, poczém dnia 4. września rozpocznie się regularna nauka szkolna.

Michał Frąckiewicz,
zastępca Dyrektora.